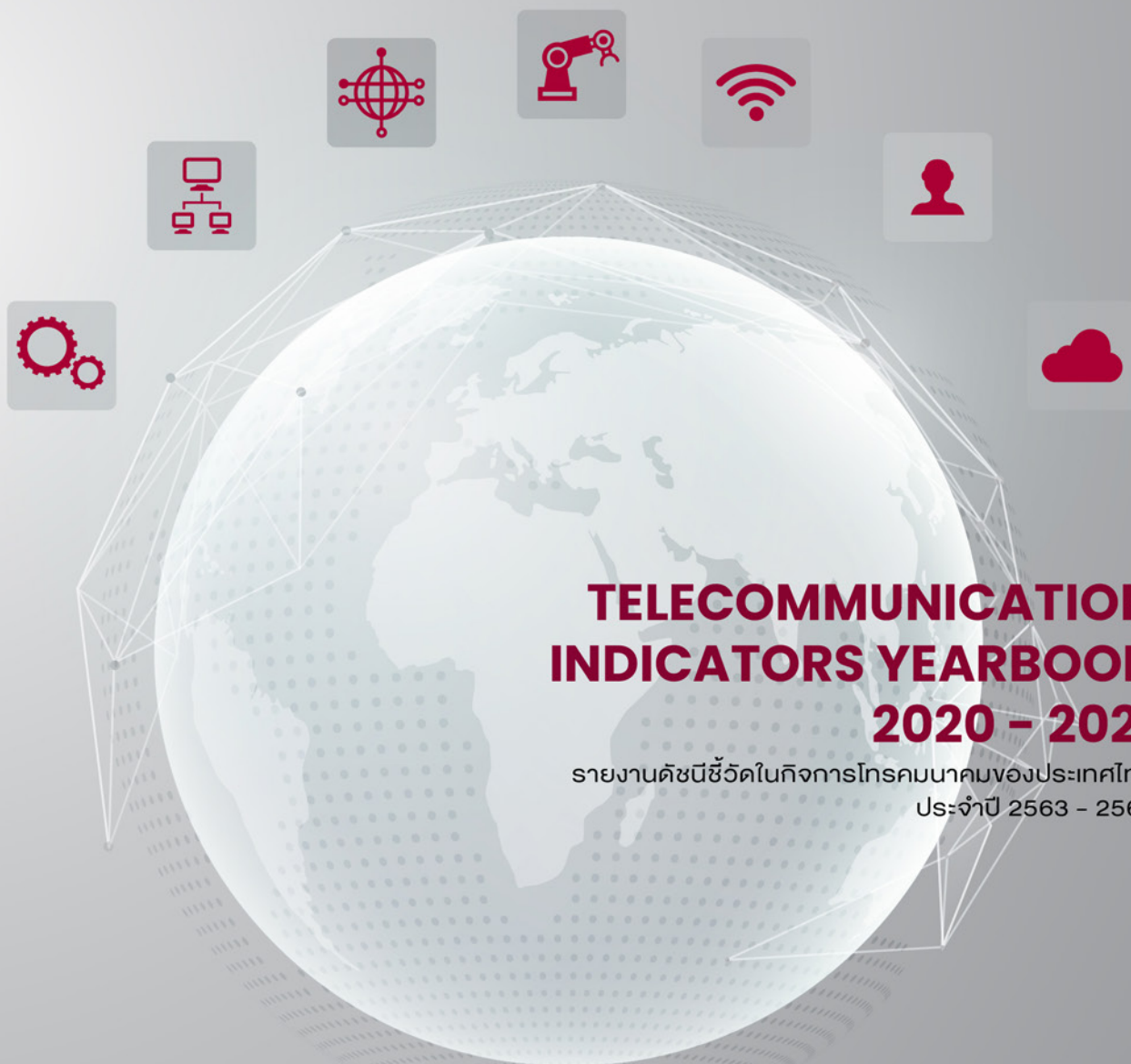

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

TELECOMMUNICATION INDICATORS YEARBOOK 2020 - 2021

รายงานดัชนีชี้วัดในกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย
ประจำปี 2563 - 2564

กสทช. | โทรคมนาคม
กำกับดูแลเพื่อประชาชน

คำนำจากคณะผู้จัดทำ

สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม (วท.)
 สายงานกิจการโทรคมนาคม
 สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์
 และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ได้จัดตั้งส่วนงานศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม (ศข.) เป็นส่วนงานภายใต้สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม (วท.) มีภารกิจหลักในการจัดเก็บและสร้างฐานข้อมูลสถิติอุตสาหกรรมโทรคมนาคม เพื่อสนับสนุนข้อมูลสถิติและผลการวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา นโยบาย การวางแผนยุทธศาสตร์ และการประเมินความจำเป็นในการกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติม การสร้างดัชนี ตัวชี้วัด เพื่อการวิเคราะห์และประเมินภาวะอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และการดำเนินการจัดทำแบบจำลองการพยากรณ์อุปสงค์และอุปทาน ในอุตสาหกรรมโทรคมนาคม รวมถึงการจัดทำรายงานวิเคราะห์และคาดการณ์แนวโน้มอุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Industry Performance) ในอันที่จะเป็นประโยชน์ต่อการใช้สำหรับเป็นข้อมูลและองค์ความรู้สนับสนุนการจัดทำและพัฒนานโยบายตลอดจนกำหนดกรอบทิศทางการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมของประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม ภาคสังคม และประชาชนผู้ใช้บริการอย่างแท้จริง

ในการจัดทำและเผยแพร่รายงานดัชนีชี้วัดในกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยประจำปี (Thai Telecommunications Indicators Yearbook) เพื่อเป็นการสะท้อนสถานการณ์กิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยในปีนั้นๆ โดยในรายงานฉบับนี้ได้นำเสนอใน 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรกได้กล่าวถึงความสำคัญของโทรคมนาคมกับเศรษฐกิจมหภาคของประเทศ โดยในปี 2563-2564 โรคระบาดใช้หวัดสายพันธุ์ใหม่ โควิด-19 (COVID-19) ยังคงระบาดต่อเนื่องทั่วโลก อย่างไรก็ตามด้วยการกระจายตัวของวัคซีน ทำให้สภาพเศรษฐกิจเริ่มที่จะฟื้นตัว ในด้านอุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Telecommunication) รัฐบาลยังคงมีมาตรการให้ประชาชนอยู่ที่บ้านเพื่อลดโอกาสติดเชื้อจากภาวะโรคระบาด ส่งผลให้ประชาชนยังคงมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตมากขึ้นจากการทำงานและการเรียนการสอน อีกทั้งยังมีการใช้บริการผ่านระบบดิจิทัลเพิ่มขึ้น ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์บทบาทของกิจการโทรคมนาคมต่อระดับการแข่งขันของประเทศไทย ซึ่งเปรียบเทียบกับดัชนีชี้วัดด้านเศรษฐกิจ และกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยกับประเทศต่างๆ และส่วนสุดท้ายจะกล่าวถึงสถานการณ์กิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย โดยเป็นการรวบรวมตัวชี้วัดในกิจการโทรคมนาคม และวิเคราะห์สถานการณ์การให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ และบริการอินเทอร์เน็ต รวมถึงการพยากรณ์แนวโน้มของกิจการโทรคมนาคม เพื่อให้เห็นภาพทิศทางและแนวโน้มการพัฒนากิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย

อนึ่ง รายงานดัชนีชี้วัดในกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2563 - 2564 ฉบับนี้ คณะผู้จัดทำได้มีการเก็บรวบรวม พัฒนา ปรับปรุง และนำเสนอรายงานดัชนีชี้วัดในกิจการโทรคมนาคมให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์จากปีก่อนยิ่งขึ้น โดยคาดหวังว่า จะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกิจการโทรคมนาคม และภาคประชาชนทั่วไปที่สนใจได้รับทราบ เข้าใจสถานการณ์ และมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจการโทรคมนาคมของประเทศเพื่อการก้าวไปสู่การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้ต่อไปในอนาคต

คณะผู้จัดทำ

รายงานดัชนีชี้วัดในกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย ประจำปี 2563 – 2564 (Thailand Telecommunication Indicators Yearbook : 2020 – 2021) มีการจัดทำดัชนีชี้วัดทางด้านกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยและนำมาจัดทำขึ้นเป็นรายปีนับตั้งแต่ปี 2552 จนถึงปัจจุบัน โดยส่วนศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม (ศท.) ซึ่งเป็นส่วนงานภายใต้สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม (วท.) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) รายงานดัชนีชี้วัดกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยจัดเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติต่างๆ ซึ่งมีแหล่งที่มาโดยส่วนใหญ่จากความร่วมมือในการรายงานข้อมูลของผู้ประกอบกิจการ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงภาพรวมของสถานการณ์กิจการโทรคมนาคมไทย การวิเคราะห์บทบาทของกิจการโทรคมนาคมในฐานะที่เป็นกลไกพื้นฐานต่อระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมถึงแนวโน้มของกิจการโทรคมนาคมไทยในระยะ 5 ปีข้างหน้า ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ในการพัฒนากิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยได้เป็นอย่างดี โดยสามารถสรุปประเด็นสำคัญในรายงาน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง

กล่าวถึง เศรษฐกิจของประเทศไทยโดยภาพรวม โดยในปี 2564 ภาวะโรคระบาดใช้ชีวิตสายพันธุ์ใหม่โคโรนาไวรัส (COVID-19) ยังคงระบาคอย่างต่อนื่อง อย่างไรก็ตามเนื่องจากการกระจายตัวของวัคซีนทำให้ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 เทียบกับการหดตัวร้อยละ 6.1 ในปี 2563 อย่างไรก็ตาม รายได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารยังมีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 5.8 ภาพรวมการลงทุนอัตราขยายตัวร้อยละ 4.4 สำหรับการบริโภคภาคเอกชน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2 สำหรับการอุปโภคภาครัฐบาล มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 ในด้านอุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Telecommunication) เนื่องด้วยรัฐบาลยังคงมีมาตรการให้ประชาชนอยู่ที่บ้านเพื่อลดโอกาสติดเชื้จากภาวะโรคระบาดในแต่ละระลอก ส่งผลให้ประชาชนยังคงมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตมากขึ้นจากการทำงานและการเรียนการสอน อีกทั้งยังมีการใช้บริการผ่านระบบดิจิทัลเพิ่มขึ้น เช่น การบันเทิง อีคอมเมิร์ซ (E-commerce) การจัดส่งอาหาร การชำระเงินออนไลน์ (E-payment) ส่งผลให้ยอดการใช้งานอินเทอร์เน็ตเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก การปรับตัวการดำเนินชีวิตรูปแบบใหม่นี้ได้เร่งให้เกิดการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลมากยิ่งขึ้นอันจะสร้างผลประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจ ด้วยเหตุนี้ บทบาทของภาคอุตสาหกรรมโทรคมนาคมยิ่งทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น การเติบโตของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมจะส่งผลอย่างมากต่ออุตสาหกรรมอื่นๆ ในแง่การอำนวยความสะดวกให้เกิดการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคดิจิทัลซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจไทย

สำหรับประเทศไทยของเราเอง มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางพอจะประคับประคองได้ ยังสามารถสร้างพัฒนาภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศให้มีความพร้อม ขยายโอกาส และกระจายไปยังพื้นที่ห่างไกล ลดความเหลื่อมล้ำของผู้อยู่อาศัยระหว่างเมืองและชนบท หรือแม้แต่การสนับสนุนสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ประกอบการของไทยที่มีศักยภาพพัฒนา สามารถแข่งขันได้กับผู้ประกอบการประเทศอื่นๆ ในอาเซียนได้ต่อไป

ส่วนที่สอง

กล่าวถึง กิจกรรมโทรคมนาคมที่มีผลกระทบต่อระดับความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบของประเทศ จากดัชนีชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจ และกิจกรรมโทรคมนาคมของประเทศไทยกับประเทศต่างๆ โดยได้นำเสนอผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันระดับโลก (World Competitiveness Ranking: WCR) ของ IMD จาก 64 ประเทศ โดยประเทศไทยมีอันดับเพิ่มขึ้นมา 1 อันดับ จากอันดับที่ 29 ในปีก่อนหน้า เพิ่มขึ้นมาอยู่ในอันดับที่ 28 ในปี 2564 นอกจากนี้ IMD ได้จัดทำตัวชี้วัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัล (IMD World Digital Competitiveness Ranking: WDCR) ซึ่งประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 38 มีอันดับที่เพิ่มขึ้นจากปี 2563 อยู่ที่อันดับที่ 39

ดัชนีบ่งชี้ระดับความพร้อมของการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Networked Readiness Index : NRI) โดย สถาบัน Portulans Institute ในปี 2564 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 54 จาก 130 ประเทศ มีคะแนนอยู่ที่ 55.31 คะแนน โดยมีปัจจัยโดดเด่น ได้แก่ แบนด์วิธอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศ การใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนาจากภาคธุรกิจ กฎหมายด้านอีคอมเมิร์ซ และการส่งออกเกี่ยวกับอุปกรณ์ไฮเทค

ส่วนที่สาม

กล่าวถึง ดัชนีชี้วัดในกิจการโทรคมนาคมไทย โดยจำแนกเป็น 3 บริการหลัก ดังนี้ บริการโทรศัพท์ประจำที่ (Fixed Line Services) ในปัจจุบันผู้ลงทะเบียนใช้บริการทั่วไปให้ความสำคัญลดน้อยลง โดยบริการโทรศัพท์ประจำที่เข้าสู่จุดอิ่มตัวนับตั้งแต่ประมาณปี 2550 และ ณ สิ้นปี 2564 จะมีจำนวนอยู่ที่ 4.63 ล้านเลขหมาย ซึ่งยังมีแนวโน้มอัตราการลดลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ คาดการณ์ว่าในปี 2569 จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอาจเหลือเพียง 3.78 ล้านเลขหมาย เมื่อเทียบค่าเฉลี่ยของโลกของปี 2564 สัดส่วนของผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากรจะอยู่ที่ประมาณ 6.79 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน ซึ่งมีสัดส่วนน้อยกว่าสัดส่วนของค่าเฉลี่ยของโลก จึงทำให้ผู้ให้บริการต่างประคับประคองและพยายามรักษารฐานตลาดของผู้ลงทะเบียนใช้บริการเดิม ควบคู่ไปกับการเพิ่มรายได้จากการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ลงทะเบียนใช้บริการในปัจจุบัน ทั้งนี้ บริการโทรศัพท์ประจำที่ยังคงมีความสำคัญกับองค์กรธุรกิจเอกชนและราชการในฐานะการติดต่อสื่อสารหลักในปัจจุบันและในระยะยาว

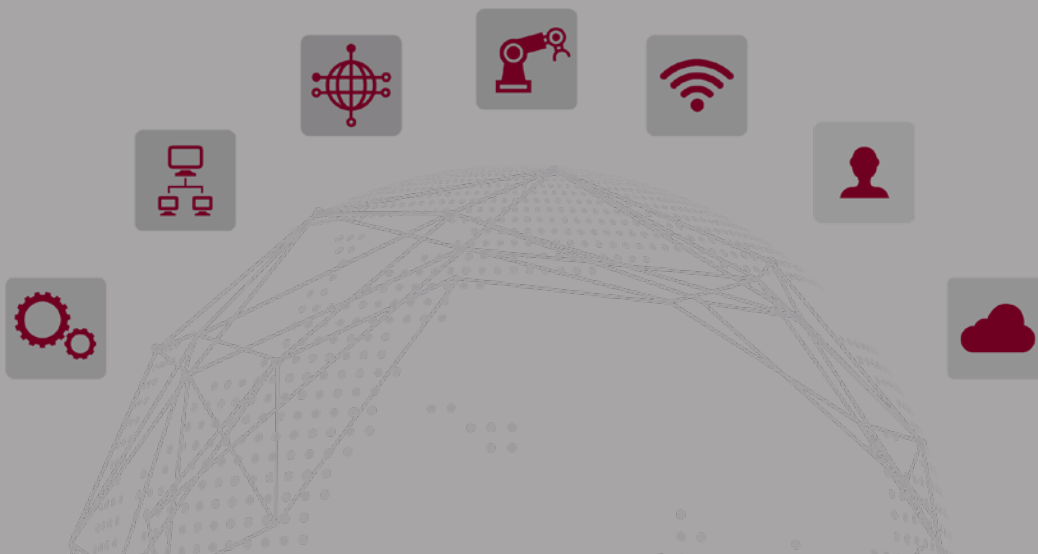
บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Services) เป็นบริการที่ได้รับความนิยมและแพร่หลาย ซึ่งยังมีแนวโน้มการเติบโตเพิ่มขึ้น ถึงแม้จะเป็นการเพิ่มในอัตราที่ลดลงหรือไม่เติบโตอย่างก้าวกระโดดดังเช่นอดีตที่ผ่านมา แต่ในปี 2564 นี้ เนื่องจากมีปัจจัยเกี่ยวกับไวรัส Covid-19 เข้ามาเกี่ยวข้องต่อเนื่องจากปี 2563 ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมต่างๆ เกิดการชะลอตัว เกิดการว่างงาน ประชาชนหรือผู้ใช้บริการต่างๆ ขาดรายได้ แต่อย่างไรก็ตาม ประชาชนเริ่มปรับตัวกับการดำเนินชีวิตประจำวันที่ต้องทำงานที่บ้าน (Work from Home) หรือการเรียนที่บ้าน (Study at Home) เพื่อป้องกันและลดการแพร่ระบาดของ ไวรัส Covid-19 ซึ่งต้องอาศัยการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่มากขึ้น จึงมีจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในปี 2564 เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 120.85 ล้านเลขหมาย ทำให้สัดส่วนของผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ต่อจำนวนประชากรอยู่ที่ร้อยละ 177.08 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน และคาดการณ์ว่าเมื่อถึงปี 2569 มีจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จะลดลงอยู่ที่ 115.58 ล้านเลขหมาย หรือลดลงร้อยละ 4.36 เมื่อเทียบกับปี 2564 เนื่องจากความต้องการเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่เริ่มคงที่ หรือประชาชนเริ่มระมัดระวังในการใช้จ่ายมากขึ้น สำหรับตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่มีรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน (Average Revenue per Unit: ARPU) ที่มีการเปลี่ยนแปลงแนวโน้มลดลงสอดคล้องกับจำนวนผู้ใช้งาน และแม้ว่าตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่มีแนวโน้มผู้ใช้บริการลดลง แต่รายได้ส่วนใหญ่มาจากการใช้บริการที่มีค่าใช้จ่ายที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการชดเชยรายได้จากบริการทางเสียงที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องและเป็นทิศทางเดียวกันทั่วโลกต่อจำนวนประชากรอยู่ที่ร้อยละ 109.90 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน

บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (Internet Access Services) ปัจจุบันมีจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ของประเทศไทยยังมีค่าค่อนข้างอยู่ในระดับต่ำ โดยในปี 2564 อยู่ที่ 12.42 ล้านเลขหมาย หรือคิดเป็นสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่อยู่ที่ 18.20 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน หรือ 54.90 ครอบครัวที่ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ต่อ 100 ครอบครัว อย่างไรก็ตาม ยังถือว่าอยู่ในระดับที่สูงกว่าเล็กน้อยเมื่อพิจารณาภาพรวมเปรียบเทียบกับระดับค่าเฉลี่ยของโลก ทั้งนี้ คาดการณ์ว่าปี 2569 จะมีจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ 20.55 ล้านเลขหมาย หรืออยู่ที่ร้อยละ 29.99 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน โดยค่าสัดส่วนนั้นเพิ่มขึ้นได้ไม่มากนักในระยะเวลา 5 ปีต่อจากนี้ เนื่องจากผู้ให้บริการให้ความสำคัญและหันมาใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่มากขึ้น โดยสิ้นสุดปี 2564 จะมีจำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 112.70 ต่อจำนวนประชากร 100 คน หรืออยู่ที่ประมาณ 76.91 ล้านเลขหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโลก ด้วยความสะดวกในการติดต่อและสามารถเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตได้เร็วขึ้น รวมทั้งเป็นบริการที่หลอมรวมของหลากหลายบริการให้อยู่ในบริการเดียว

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร	2
ความสำคัญของโทรคมนาคมกับเศรษฐกิจมหภาคของประเทศ	6
เสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย	9
ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียน ปี 2563 - 2564	12
กิจการโทรคมนาคมกับความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบ	18
การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันระดับโลก	19
(World Competitiveness Ranking: WCR) ของ IMD	
ดัชนีบ่งชี้ระดับความพร้อมของการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	21
(Networked Readiness Index : NRI)	
ดัชนีชี้วัดในกิจการโทรคมนาคมไทย	26
บริการโทรศัพท์ประจำที่	27
โครงสร้างตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่	30
เปรียบเทียบบริการโทรศัพท์ประจำที่ของไทยในเวทีโลก	32
การคาดการณ์บริการโทรศัพท์ประจำที่	33
บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	35
โครงสร้างตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	37
เปรียบเทียบบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของไทยในเวทีโลก	44
การคาดการณ์บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile subscriber)	45
บริการอินเทอร์เน็ต	47
อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ (Fixed Broadband)	47
อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ (Mobile Broadband)	52
เปรียบเทียบบริการอินเทอร์เน็ตของไทยในเวทีโลก	54
การคาดการณ์บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง	58
ตารางสรุปสถิติและดัชนีชี้วัดในกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย	62
บรรณานุกรม	64

**ความสำคัญ
ของไตรมาสแรก
กับเศรษฐกิจมหภาค
ของประเทศ**

01

ในปี 2564 ภาวะโรคระบาดใช้หัตถ์สายพันธุ์ใหม่โคโรนาไวรัส (COVID-19) ยังคงระบาดอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งทั่วโลกยังต้องเผชิญกับการกลายพันธุ์ของไวรัสดังกล่าว โดยจำนวนผู้ติดเชื้อทั่วโลกในปี 2564 มากกว่า 300 ล้านคน ภาครัฐหลายประเทศจำเป็นต้องกลับมาใช้มาตรการปิดประเทศและมาตรการล็อกดาวน์ (Lock Down) อีกครั้งเพื่อจำกัดการแพร่ระบาดหลังจากที่บางประเทศได้มีการผ่อนคลายมาตรการลง อย่างไรก็ตามเนื่องจากการกระจายตัวของวัคซีนทำให้ช่วงปลายปี 2564 หลายประเทศได้มีนโยบายเปิดประเทศเพื่อให้นักท่องเที่ยวจากต่างชาติสามารถเดินทางเข้าประเทศได้ภายใต้มาตรการป้องกันการระบาดของไวรัสดังกล่าว ทำให้ช่วงปลายปีเศรษฐกิจในหลายประเทศมีแนวโน้มที่จะฟื้นฟูกขึ้น ประเทศไทยยังคงได้รับผลกระทบจากภาวะโรคระบาดต่อเนื่อง อุตสาหกรรมต้องมีการปรับรูปแบบเพื่อให้รองรับกับสถานการณ์ภาวะโรคระบาดดังกล่าว โดยในช่วงปลายปี 2564 เศรษฐกิจของประเทศไทยเริ่มที่จะฟื้นตัวขึ้นจากการผ่อนคลายมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสดังกล่าว อีกทั้งนโยบายการเปิดประเทศของประเทศไทย ทำให้เริ่มมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น

ในด้านอุตสาหกรรมโทรคมนาคม (Telecommunication) เนื่องด้วยรัฐบาลยังคงมีมาตรการให้ประชาชนอยู่ที่บ้านเพื่อลดโอกาสติดเชื้อจากภาวะโรคระบาดในแต่ละระลอก ส่งผลให้ประชาชนยังคงมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตเพิ่มสูงขึ้นในการทำงานและการเรียนการสอน อีกทั้งยังมีการใช้บริการผ่านระบบดิจิทัลเพิ่มขึ้น เช่น การบันเทิง อีคอมเมิร์ซ (E-commerce) การจัดส่งอาหาร การชำระเงินออนไลน์ (E-payment) ส่งผลให้ยอดการใช้งานอินเทอร์เน็ตมีการใช้งานที่สูง การใช้งานอุปกรณ์อัจฉริยะในภาคอุตสาหกรรม การใช้โดรนเชิงพาณิชย์ ทำให้อุตสาหกรรมโทรคมนาคมยังคงได้รับผลกระทบจากภาวะโรคระบาดน้อยกว่าเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น โดยผู้ให้บริการในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมได้เดินหน้านำทุนในเทคโนโลยี 5G เพื่อให้สอดคล้องกับการปรับตัวการดำเนินชีวิตที่รวมถึงการดำเนินธุรกิจในรูปแบบใหม่ ด้วยเหตุนี้ บทบาทของภาคอุตสาหกรรมโทรคมนาคมยิ่งทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น การเติบโตของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมจะส่งผลอย่างมากต่ออุตสาหกรรมอื่นๆ ในแง่การอำนวยความสะดวกให้เกิดการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคดิจิทัลซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจไทย

เทคโนโลยี 5G หรือเทคโนโลยีการสื่อสารไร้สายในยุคที่ 5 (Fifth Generation) เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำธุรกิจและให้บริการอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ซึ่งจะยกระดับการผลิตและการให้บริการ เพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ อีกทั้งยังเกิดธุรกิจและบริการรูปแบบใหม่ที่จะตอบสนองรูปแบบการใช้ชีวิตที่หลากหลายมากขึ้นของผู้บริโภค ด้วยเหตุนี้ อุตสาหกรรมโทรคมนาคมจะไม่ได้เป็นเพียงแค่อุตสาหกรรมหนึ่งแต่จะเป็นโครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ตซึ่งจะอำนวยความสะดวกให้ภาคธุรกิจอื่น ๆ มีการเติบโตมากขึ้น ดังนั้นเทคโนโลยี 5G จะสร้างประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอุตสาหกรรมต่างๆ ได้อย่างมาก โดยคาดว่าประเทศไทยน่าจะได้รับประโยชน์ในเชิงมูลค่าเศรษฐกิจประมาณ 3 ล้านล้านบาท ในปี 2578

ในปี 2564 ภาวะโรคระบาดได้ผลักดันให้ธุรกิจเกิดดิจิทัลทรานส์ฟอร์มเมชันอย่างต่อเนื่อง พฤติกรรมของประชาชนทั่วไปจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์โดยการหันไปใช้ประโยชน์จากระบบเครือข่ายออนไลน์ในการเรียน การทำงาน มีการใช้ระบบคลาวด์เข้ามาเกี่ยวข้องมากขึ้น แม้กระทั่งภาคการผลิตก็มีความจำเป็นจะต้องปรับตัวให้ทำงานด้วยระบบอัตโนมัติมากขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ลดต้นทุนหรือลดการสูญเสียต่างๆ ผู้ให้บริการเครือข่ายในประเทศไทยต่างเดินหน้าลงทุนเพื่อขยายโครงข่ายและลงทุนในเทคโนโลยี 5G โดยเฉพาะในเขตพื้นที่พัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน การเติบโตภาคธุรกิจ เศรษฐกิจ และสังคม หลังจากที่มีการชะลอการลงทุนลงในปีก่อนหน้านี้เนื่องจากภาวะโรคระบาด โดยคาดการณ์ว่าในปี 2565 เทคโนโลยี 5G จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยมูลค่า 489,572 ล้านบาท โดยมีมูลค่าการลงทุนอยู่ที่ 299,366 ล้านบาท โดยการลงทุนในเทคโนโลยี 5G จะเป็นส่วนสำคัญในการฟื้นฟูเศรษฐกิจให้กลับมาเติบโตและพัฒนาไปมากกว่าภาวะเศรษฐกิจก่อนหน้านี้ อย่างไรก็ตามการลงทุนในเทคโนโลยี 5G นั้นมีมูลค่าสูงมาก ทั้งการลงทุนในเรื่องสร้างเสาสัญญาณและสายสัญญาณ การลงทุนในอุปกรณ์และเครื่องจักรที่รองรับคลื่นความถี่ 5G ดังนั้นอุตสาหกรรมโทรคมนาคมจึงต้องการมาตรการสนับสนุนการลงทุนจากภาครัฐ โดยภาครัฐต้องมีการจัดลำดับความสำคัญที่ชัดเจนโดยสำคัญทั้งในแง่การพัฒนาเศรษฐกิจและมีความพร้อมทั้งในด้านการลงทุนอีกทั้งควรมีแนวทางการสนับสนุนให้สอดคล้องกับแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมเพื่อช่วยเร่งให้เกิดการนำเทคโนโลยี 5G มาใช้ในประเทศให้เร็วและแพร่หลายยิ่งขึ้น

ในเรื่องความพร้อมในการนำเทคโนโลยี 5G มาใช้งานในแต่ละอุตสาหกรรมนั้น หากใช้เกณฑ์ประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่คาดว่าจะได้รับจากการนำเทคโนโลยี 5G มาใช้ (Economic impact) ทั้งในแง่มูลค่าเพิ่มที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในแต่ละอุตสาหกรรมและจำนวนคนที่จะได้รับประโยชน์หากมีการนำเทคโนโลยี 5G มาใช้ในแต่ละอุตสาหกรรม และเกณฑ์ความพร้อมหรือแนวโน้มการเปิดรับเทคโนโลยี 5G มาใช้ (Readiness) ภาคการผลิต (Manufacturing) และบริการสุขภาพ (Health) เป็นอุตสาหกรรมที่มีความพร้อมในและมีแนวโน้มที่เทคโนโลยี 5G จะช่วยสร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจได้มากในแง่ของมูลค่าเพิ่มและจำนวนคนที่จะได้รับประโยชน์ เนื่องจากภาคการผลิตและบริการสุขภาพต่างมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมไทย อีกทั้งยังมีเงินทุนพร้อมสำหรับการลงทุนในเทคโนโลยี 5G ภาครัฐได้ให้การสนับสนุนทั้ง 2 อุตสาหกรรมนี้และได้ดำเนินการเป็นโครงการนำร่อง (Pilot project) เพื่อให้เกิดการปรับใช้เทคโนโลยี 5G อันจะช่วยฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจไทยให้แข็งแกร่ง

เสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

สำหรับเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยภาพรวม เมื่อพิจารณาเศรษฐกิจไทย รวมทั้งปี 2564 เศรษฐกิจไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 เทียบกับการหดตัวร้อยละ 6.1 ในปี 2563 อย่างไรก็ตาม รายได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารยังมีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 5.8 ภาพรวมการลงทุนอัตราขยายตัวร้อยละ 4.4 สำหรับการบริโภคภาคเอกชน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.3 สำหรับการอุปโภคภาครัฐบาล มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.8

ตารางที่ 1.1 ตัวชี้วัดเศรษฐกิจที่สำคัญ

ปี	2561	2562	2563	2564
GDP มูลค่า (พันล้านบาท)	16,368.7	16,898.1	15,698.3	15,949.5
อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	4.4	2.7	-6.1	1.6
รายได้จาก Information and Communication (พันล้านบาท)	388.3	431.3	432.7	457.8
อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	7.3	11.1	0.3	5.8
การลงทุนรวม (%)	3.8	2.2	-4.8	4.4
• ภาคเอกชน (%)	4.1	2.7	-8.4	4.3
• ภาครัฐ (%)	2.8	0.1	5.7	4.8
การบริโภคภาคเอกชน (%)	4.6	4.0	-1.0	1.2
อุปโภคภาครัฐ (%)	2.6	1.7	0.8	2.3

ที่มา: สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
และจากการคำนวณของ สำนักงาน กสทช.

เสถียรภาพในประเทศ

เมื่อพิจารณาทางด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจและการเงินภายในประเทศ จากผลกระทบของภาวะโรคระบาด COVID-19 โดยในปี 2564 อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเพิ่มขึ้นไปที่ร้อยละ 1.0 ในขณะที่ อัตราการว่างงานลดลงจากปีก่อนเล็กน้อย มาอยู่ที่ร้อยละ 1.89 และหากพิจารณาปริมาณหนี้สาธารณะ พบว่า มีมูลค่าหนี้สาธารณะที่สูงขึ้นอย่างมากเนื่องจากการที่รัฐบาลดำเนินการกู้เงินมาเพื่อเยียวยาเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากภาวะโรคระบาด โดย ณ สิ้นงวดปี 2564 ปริมาณหนี้สาธารณะมีมูลค่าทั้งสิ้น 9,337.5 พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 58 ของ GDP อย่างไรก็ตามมูลค่าหนี้สาธารณะดังกล่าวยังคง อยู่ภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลังที่กำหนดให้หนี้สาธารณะคงค้างต้องไม่เกินร้อยละ 60 ของ GDP

ตารางที่ 1.2 ตัวชี้วัดเสถียรภาพในประเทศปี 2561 - 2564

ปี	2561	2562	2563	2564
อัตราเงินเฟ้อทั่วไป (ร้อยละ)	1.1	0.7	-0.8	1.0
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.93	0.98	1.90	1.89
หนี้สาธารณะ ณ สิ้นงวด (พันล้านบาท)	6,833.6	6,953.9	8,136.1	9,337.5
(ร้อยละของ GDP)	41.8	41.2	52.1	58

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ
สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ธนาคารแห่งประเทศไทย

เสถียรภาพต่างประเทศ

ในปี 2564 ดุลการค้าโดยรวมยังคงเกินดุล สาเหตุหลักมาจากมูลค่าการส่งออกที่เพิ่มขึ้นและมีมูลค่าที่สูงกว่ามูลค่าการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ โดยในปี 2564 การนำเข้าสินค้า มีมูลค่า 229.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.2 โดยปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.2 ส่วนมูลค่าการส่งออก รวมทั้งปี 2564 อยู่ที่ 265.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.8 โดยปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.3

สำหรับดุลบัญชีเดินสะพัดในปี 2564 ขาดดุล 12.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เทียบกับการเกินดุล 21.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2563 เงินสำรองระหว่างประเทศ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2564 อยู่ที่ 256.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจาก 258.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2563 โดยรวมเสถียรภาพด้านต่างประเทศจึงอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ เนื่องจากทุนสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ระยะสั้นอยู่ในระดับสูง และสัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศยังอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 1.3 ตัวชี้วัดเสถียรภาพต่างประเทศของประเทศไทยในปี 2561 - 2564

ปี	2561	2562	2563	2564
ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านดอลลาร์)	28.4	38.2	21.2	-12.7
ดุลการค้า (พันล้านดอลลาร์)	22.4	26.7	40.9	35.9
มูลค่าการส่งออก (พันล้านดอลลาร์)	251.1	242.7	227.0	265.2
มูลค่าการนำเข้า (พันล้านดอลลาร์)	228.7	216.0	186.1	229.3
เงินสำรองระหว่างประเทศ (พันล้านดอลลาร์)	205.6	224.3	258.1	256.8
หนี้ต่างประเทศ ณ สิ้นงวด (พันล้านดอลลาร์)	163.1	171.9	187.7	193.9
อัตราแลกเปลี่ยน ณ สิ้นงวด (บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ)	32.3	31.0	31.3	30.0

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ
สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ธนาคารแห่งประเทศไทย และจากการคำนวณของ สำนักงาน กสทช.

ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียน ปี 2562 - 2563

เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มชะลอตัวลง โดยเป็นการขยายตัวในอัตราที่ลดลงของการใช้จ่ายในประเทศ ทั้งการใช้จ่ายภาครัฐและการบริโภคภาคเอกชน รวมถึงภาคการท่องเที่ยว ประกอบกับการขยายตัวในเกณฑ์ที่ต่ำของเศรษฐกิจโลก ความไม่แน่นอนของทิศทางมาตรการกีดกันทางการค้า และการแข็งค่าของเงินบาท ความล่าช้าของกระบวนการงบประมาณ ผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง และปัจจัยชั่วคราวในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมบางรายการ

ธนาคารพัฒนาเอเชีย หรือ Asian Development Bank (ADB) ได้คาดการณ์ว่าในปี 2564 ประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชียจะมีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 5.3 แต่ในปี 2563 มีอัตราการหดตัวอยู่ที่ร้อยละ -2.9 สำหรับประเทศไทยจะมีอัตราการหดตัวอยู่ที่ร้อยละ -8.0 ในปี 2563 และขยายตัวที่ร้อยละ 2.4 ในปี 2562

ตารางที่ 1.4 แสดงการคาดการณ์อัตราการขยายตัวของ GDP และการคาดการณ์ในปี 2564 - 2565 สำหรับประเทศในกลุ่มอาเซียน

ประเทศ	2562	2563	2564	2565
 บรูไน	3.9	1.4	1.8	3.5
 กัมพูชา	7.1	-4.0	1.9	5.5
 อินโดนีเซีย	5.0	-1.0	3.5	4.8
 ลาว	5.0	-2.5	2.3	4.0
 มาเลเซีย	4.3	-5.0	4.7	6.1
 เมียนมาร์	6.8	1.8	-18.4	n/a
 ฟิลิปปินส์	6.0	-7.3	4.5	5.5
 สิงคโปร์	0.7	-6.2	6.5	4.1
 ไทย	2.4	-8.0	0.8	3.9
 เวียดนาม	7	1.8	2.2	4.0
ค่าเฉลี่ย	4.82	-2.9	3.8	6.5

ที่มา: Asian Development Outlook (ADO) 2021 Update: Transforming Agriculture in Asia, September 2021

จากตารางที่ 1-4 ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวของ GDP และการคาดการณ์ในปี 2564 - 2564 ของ Asian Development Bank (ADB) แสดงให้เห็นว่า ประเทศเมียนมาร์มีอัตราการหดตัวทางเศรษฐกิจมากที่สุดเมื่อเทียบกับในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเมียนมาร์อยู่ที่ร้อยละ -18.4 เนื่องจากภาวะโรคระบาดที่ยังคงสืบเนื่องมาจากในปีก่อนหน้า อีกทั้งประเทศเมียนมาร์ยังเผชิญกับสถานการณ์วิกฤตการณ์ทางการเมือง จึงก่อให้เกิดผลกระทบต่ออัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างมาก ประเทศที่มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจต่ำรองจากประเทศเมียนมาร์คือเป็นประเทศไทยที่ร้อยละ 0.8 และประเทศบรูไนที่ร้อยละ 1.8 โดยยังคงเป็นผลกระทบจากภาวะโรคระบาด

ในส่วนประเทศที่มีมาตรการรับมือกับภาวะโรคระบาดได้ดีก็อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า อาทิ ประเทศสิงคโปร์ที่ร้อยละ 6.5 และประเทศมาเลเซียที่ร้อยละ 4.7

ในรายงานฉบับนี้ ได้รวบรวมตัวเลขทางสถิติที่แสดงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นว่า ประเทศใดมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทรัพยากรมนุษย์ และอัตราดอกเบี้ย ที่ภายหลังการเปิดเสรีมีแนวโน้มที่จะเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานไปยังประเทศที่มีฐานะ มั่งคั่งมากขึ้น

ตารางที่ 1.5 ผลกระทบมวลรวมภายในประเทศ ปี 2563

ประเทศ	GDP (ล้านดอลลาร์ สหรัฐ)	GDP (PPP) ต่อหัวประชากร (ดอลลาร์สหรัฐ)	GDP Growth rate (ร้อยละ)
 สิงคโปร์	339,998.48	101,936.70	-5.40
 บรูไน	12,016.06	64,724.10	1.20
 มาเลเซีย	336,664.44	29,564.00	-5.60
 ไทย	501,794.96	19,208.60	-6.10
 อินโดนีเซีย	1,058,423.84	12,312.60	-2.10
 ฟิลิปปินส์	361,489.35	9,291.00	-9.60
 เวียดนาม	271,158.44	8,381.20	2.90
 ลาว	19,136.19	8,187.70	0.40
 เมียนมาร์	76,185.59	5,412.90	-10.00
 กัมพูชา	25,291.25	4,574.40	-3.10

ที่มา: รวบรวมข้อมูลจาก www.worldbank.org, 2564

จากตารางที่ 1-5 จะเห็นได้ว่า แม้ประเทศอินโดนีเซียที่เป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ ติด 1 ในกลุ่มประเทศจี 20 ของโลก มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศซึ่งปรับความเท่าเทียมกันของอำนาจซื้อแล้ว (GDP purchasing power parity : PPP) สูงกว่า 1 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แต่หากเมื่อนำมาคำนวณต่อหัวประชากรแล้ว พบว่ามีรายได้ต่อหัวอยู่ในอันดับที่ 5 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน ในขณะที่ประชากรชาวสิงคโปร์มีอำนาจในการซื้อสูงสุดของ 10 ประเทศในกลุ่มอาเซียน คือ รายละ 101,936.70 ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมา คือ ประชากรชาวบรูไนที่มีรายได้ต่อหัวสูงถึง 64,724.10 ดอลลาร์สหรัฐฯ

ตารางที่ 1.6 ประชากร กำลังแรงงาน และอัตราการว่างงาน ปี 2563

ประเทศ	จำนวนประชากร (พันคน)	กำลังแรงงาน (พันคน)	อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)
 สิงคโปร์	5,685.81	3,472.52	5.20
 บรูไน	437.48	217.21	8.40
 มาเลเซีย	32,366.00	15,904.22	4.50
 ไทย	69,799.98	38,483.36	1.00
 อินโดนีเซีย	273,523.62	134,616.08	4.10
 ฟิlippินส์	109,581.09	43,719.19	3.40
 เวียดนาม	97,338.58	56,542.38	2.30
 ลาว	7,275.56	3,828.78	0.90
 กัมพูชา	16,718.97	9,163.84	0.30
 เมียนมาร์	54,409.79	22,951.47	1.80

ที่มา: สรุบรวมข้อมูลจาก www.worldbank.org, 2564

ปัจจัยทางด้านทรัพยากรมนุษย์ จะพบว่า ประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยมีประชากรมากกว่า 270 ล้านคน และมีกำลังแรงงานที่เกินกว่า 134 ล้านคน ซึ่งแตกต่างกับประเทศบรูไนที่มีกำลังแรงงานเพียง 2 แสนคนเท่านั้นในขณะเดียวกัน อัตราการว่างงานในกลุ่มประเทศอาเซียนถือว่าต่ำมาก โดยเฉพาะประเทศลาว กัมพูชา อยู่ที่เพียงร้อยละ 0.9 และร้อยละ 0.3 ตามลำดับ สำหรับประเทศไทยมีอัตราการว่างงานของประเทศไทยที่ต่ำมากจนติดอันดับต้นๆ ของโลกที่ร้อยละ 1.0 อย่างไรก็ตาม ในปี 2564 ภาวะโรคระบาดทำให้ภาคธุรกิจหยุดชะงักซึ่งจะส่งผลให้มีอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น ในอนาคตข้างหน้าประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุซึ่งอาจทำให้สัดส่วนแรงงานต่อประชากรในประเทศไทยลดลง

ตารางที่ 1.7 อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง อัตราเงินเฟ้อ และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ปี 2563

ประเทศ	อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	เงินทุนสำรองระหว่างประเทศ	อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (ร้อยละ)
 สิงคโปร์	-2.90	369,834.18	8.40
 บรูไน	-10.80	3,997.36	18.30
 มาเลเซีย	-0.80	107,643.87	4.80
 ไทย	-1.00	258,104.43	4.40
 อินโดนีเซีย	-0.50	135,915.92	10.00
 ฟิลิปปินส์	1.60	109,990.27	3.20
 เวียดนาม	1.30	94,833.62	6.40
 ลาว	5.10	1,392.60	12.30
 กัมพูชา	-2.90	21,328.48	-
 เมียนมาร์	6.00	7,670.07	8.30

ที่มา: รวบรวมข้อมูลจาก www.worldbank.org, 2564

เสถียรภาพระบบการเงิน (Financial stability) คือ ความมั่นคงของระบบการเงินที่เป็นตัวกลางในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ ธนาคารกลางต้องเข้ามากำกับดูแลสถาบันการเงินซึ่งมีส่วนสำคัญสำหรับการรักษาเสถียรภาพระบบการเงินและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยกำกับดูแลให้สถาบันการเงินในประเทศเกิดการแข่งขัน ออกแบบกติกาแข่งขันที่เป็นธรรมและลดการรวมตัวผูกขาดของธุรกิจธนาคารให้น้อยลง หรือกระทั่งการบังคับใช้กฎหมายต่อลูกหนี้แต่ละกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน

ธนาคารกลางได้ใช้อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Discount Rate) เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายการเงินเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจหรือชะลอเศรษฐกิจในกรณีที่เกิดอัตราเงินเฟ้อในประเทศสูงเกินไป เมื่อเปรียบเทียบระหว่างอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงและอัตราเงินเฟ้อของทั้ง 10 ประเทศ จะพบว่า ในช่วงปี 2563 หลายประเทศในกลุ่มอาเซียนมีอัตราเงินเฟ้อต่ำ มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอัตราที่ลดลง เนื่องจากภาวะโรคระบาดที่เกิดขึ้น และมีความรุนแรงต่อเนื่องตลอดทั้งปีส่งผลให้เศรษฐกิจในหลายประเทศเกิดการชะงักงัน ธุรกิจหลายภาคส่วนจำเป็นต้องรับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะธุรกิจการท่องเที่ยว นอกจากนี้ ธุรกิจหลายประเทศยังต้องเผชิญกับค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการระบาดจนหลายหน่วยธุรกิจจำเป็นต้องปิดตัวลงเนื่องจากภาวะทางเศรษฐกิจที่ไม่มั่นคง

เงินทุนสำรองระหว่างประเทศของประเทศไทยยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่องเรื่อย ๆ โดยประเทศไทยมีเงินทุนสำรองระหว่างประเทศสูงเป็นอันดับที่ 12 ของโลกและถือว่าอยู่ในระดับมั่นคง อันเนื่องมาจากมาตรการ QE ของทั้งฝั่งยุโรป สหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่น ส่งผลให้ค่าเงินบาทของประเทศไทยแข็งค่าขึ้น ธนาคารกลางจึงต้องซื้อเงินดอลลาร์มากขึ้น ส่งผลให้เงินทุนสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น การใช้มาตรการ QE ของหลาย ๆ ประเทศ มาจากการที่เศรษฐกิจโลกฝืดเคืองจากสงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและประเทศจีนและอีกทั้งในปี 2563 มีการใช้มาตรการ QE เพิ่มขึ้นต่อเนื่องเพื่อรับมือกับภาวะโรคระบาด COVID-19 อย่างไรก็ตาม ในช่วงสิ้นปี 2564 หลายประเทศต่างเล็งที่จะยุติมาตรการ QE เนื่องด้วยเศรษฐกิจในหลายประเทศเริ่มที่จะฟื้นตัวและแรงกดดันจากเงินเฟ้อได้เพิ่มสูงขึ้น โดยหลายประเทศมีแนวโน้มที่จะยุติมาตรการ QE ในปี 2565

ในปี 2564 ประเทศไทยยังคงประสบภาวะโรคระบาดตลอดทั้งปี โดยถึงแม้จะมีการเร่งกระจายการฉีดวัคซีน และเข้าสู่ช่วงฟื้นตัวจากการผ่อนคลยมาตรการควบคุมการระบาดและการเปิดประเทศในช่วงท้ายปี แต่แนวโน้มการฟื้นตัวยังคงมีความไม่แน่นอน ขณะที่อัตราเงินเฟ้อทั่วไปปรับเพิ่มขึ้นชั่วคราวจากราคาพลังงานโลกเป็นหลัก คณะกรรมการนโยบายการเงินจึงมีมติให้ยังคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ 0.5 ต่อปี โดยคาดว่าจะนโยบายการเงินที่ผ่อนคลยมากขึ้นจะช่วยสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจในภาพรวม ประกอบกับมาตรการทางการเงินการคลังที่มีความต่อเนื่อง การฟื้นฟูและการยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจจะช่วยส่งเสริมให้รายได้ของประเทศฟื้นตัวขึ้น โดยคาดว่าจะปี 2565 เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มจะขยายตัวที่ร้อยละ 3.4 อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการนโยบายการเงินได้ประเมินว่าการระบาดของสายพันธุ์โอมิครอนจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในช่วงแรกของปี 2565 โดยยังมีความเสี่ยงด้านต่ำที่ผลกระทบอาจรุนแรงและยืดเยื้อกว่าคาด ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของสถานการณ์การระบาดและความเข้มงวดของมาตรการควบคุม นอกจากนี้ ยังต้องติดตามการฟื้นตัวของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะการจ้างงานและรายได้แรงงานที่ยังอยู่ต่ำกว่าช่วงก่อนการระบาด รัฐบาลควรมีมาตรการสาธารณสุขเพื่อให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจฟื้นตัวต่อเนื่อง และควรมีมาตรการการคลังที่จะสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจอย่างตรงจุด โดยเน้นการสร้างรายได้และเร่งเตรียมมาตรการเพื่อฟื้นฟูภาวะเศรษฐกิจ ด้วยปัจจัยการดำเนินชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ที่ทำกิจกรรมต่างๆ พึ่งพา

อินเทอร์เน็ตมากขึ้น จึงถือเป็นโอกาสสำคัญในการผลักดันนโยบายด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัล และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านอินเทอร์เน็ตและโทรคมนาคมให้มีความพร้อม นำพารัฐบาลสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล สนับสนุนผู้ประกอบการไทยที่มีศักยภาพให้มีการนำเทคโนโลยี 5G มาใช้ในการประกอบธุรกิจเพื่อให้เกิดนวัตกรรมมากขึ้นในประเทศไทย เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศไทยให้ก้าวไปเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว

**กิจการโทรคมนาคม
กับความสามารถ
ในการแข่งขัน
เชิงเปรียบเทียบ**

02

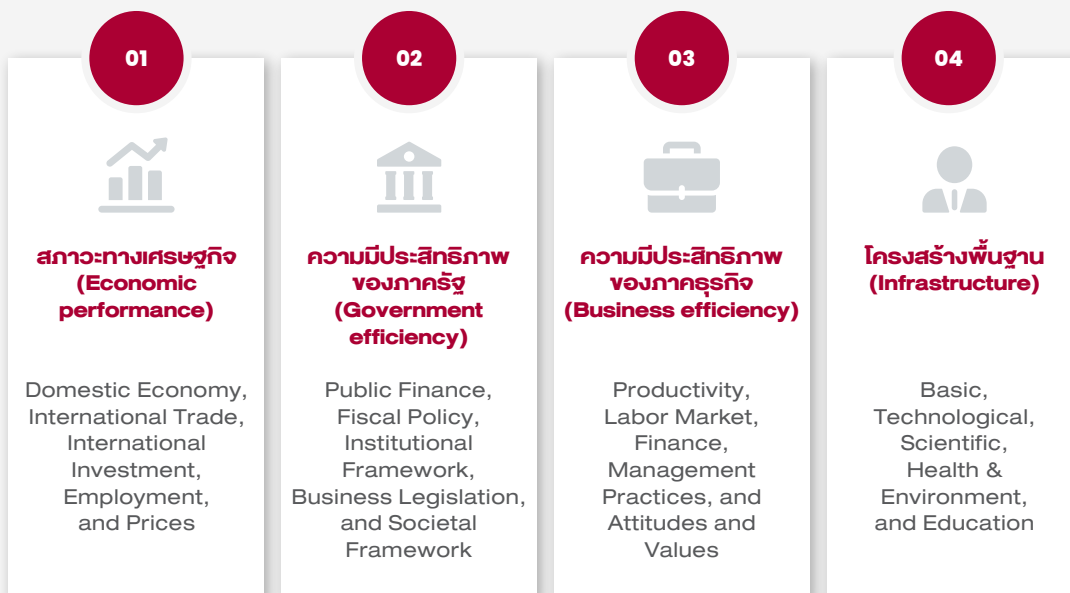

จากที่ได้กล่าวไปแล้วในส่วนที่ 1 ความสำคัญของโทรคมนาคมกับเศรษฐกิจมหภาคของประเทศไทยที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาควบคู่กัน โดยที่ผลประโยชน์จากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้กลายเป็นสิ่งที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบัน สำหรับในส่วนที่ 2 เป็นการนำเสนอบทบาทของกิจการโทรคมนาคมที่มีผลต่อระดับความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบของประเทศ จากดัชนีชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจ และกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยกับประเทศต่างๆ โดยได้นำเสนอผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันระดับโลก (World Competitiveness Ranking: WCR) ของ IMD ดัชนีบ่งชี้ระดับความพร้อมของการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Networked Readiness Index : NRI) โดย Portulans Institute ร่วมกับ STL

การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันระดับโลก (World Competitiveness Ranking: WCR) ของ IMD

สถาบัน IMD World Competitiveness Center ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ได้เผยแพร่รายงาน IMD World Competitiveness Yearbook 2021 ซึ่งเป็นการรายงานการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ 64 ประเทศทั่วโลก โดยวัดจากปัจจัย 4 ด้าน ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ (Economic performance) ความมีประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government efficiency) ความมีประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business efficiency) และโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) แบ่งเป็น 20 ปัจจัยย่อยจากเกณฑ์ 346 ตัวชี้วัด แบ่งเป็น 143 ตัวชี้วัดจากข้อมูลสถิติ (Hard data) 118 ตัวชี้วัดจากข้อมูลการสำรวจ (Survey data) และ 85 ตัวชี้วัดจากข้อมูลพื้นฐานของประเทศ (ภาพที่ 2-1)

ภาพที่ 2-1 ปัจจัยตัวชี้วัดสำหรับการจัดทำการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันระดับโลก WCR

ที่มา: The World Competitiveness Yearbook 2021, IMD World Competitiveness Center

โดยจากผลการจัดอันดับดังกล่าว พบว่าในปี 2564 นี้ 5 อันดับแรก ได้แก่ สวิตเซอร์แลนด์ สวีเดน เดนมาร์ก เนเธอร์แลนด์ และสิงคโปร์ ตามลำดับ (ตารางที่ 2-1)

ตารางที่ 2-1 ประเทศที่ได้รับการจัดอันดับสูงสุด 10 อันดับแรก ของ World Competitiveness Ranking: WCR

ประเทศ	อันดับ		การเปลี่ยนแปลง
	2564	2563	
 สวิตเซอร์แลนด์	1	3	↑
 สวีเดน	2	6	↑
 เดนมาร์ก	3	2	↓
 เนเธอร์แลนด์	4	4	-
 สิงคโปร์	5	1	↓
 นอร์เวย์	6	7	↑
 ฮองกง	7	8	↑
 ไต้หวัน	8	11	↑
 สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	9	9	-
 สหรัฐอเมริกา	10	10	-

ที่มา: The World Competitiveness Yearbook 2021, IMD World Competitiveness Center

จากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันโดย IMD ในปี 2564 ประเทศไทยมีอันดับเพิ่มขึ้นมา 1 อันดับ โดยขึ้นมามีอันดับที่ 28 และหากพิจารณาเฉพาะ 5 ประเทศอาเซียนที่อยู่ในการจัดอันดับนี้ พบว่า สิงคโปร์ยังคงรักษารั้งอันดับที่ 1 ต่อเนื่องจากปี 2563 ประเทศที่มีอันดับดีขึ้นคือ มาเลเซีย ไทย และอินโดนีเซีย ประเทศที่มีอันดับลดลง ได้แก่ สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ (ตารางที่ 2-2)

ตารางที่ 2-2 ผลการจัดอันดับของประเทศที่ได้รับการจัดอันดับในกลุ่มอาเซียน

ประเทศ	อันดับ		การเปลี่ยนแปลง
	2564	2563	
 สิงคโปร์	5	1	↓
 มาเลเซีย	25	27	↑
 ไทย	28	29	↑
 อินโดนีเซีย	37	40	↑
 ฟิลิปปินส์	52	45	↓

ที่มา: The World Competitiveness Yearbook 2021, IMD World Competitiveness Center

เมื่อพิจารณาจากตัวชี้วัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัล (IMD World Digital Competitiveness Ranking: WDCR) ซึ่งจัดทำโดยสถาบัน IMD World Competitiveness Center ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เพื่อจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อธุรกิจและต่อประเทศ ในการจัดอันดับ ในปี 2564 จำนวน 64 ประเทศ ซึ่งประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 38 มีอันดับที่เพิ่มขึ้นจากปี 2563 อยู่ที่อันดับที่ 39

ตารางที่ 2-3 การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

ประเทศ	2564		2563	
	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน
 สิงคโปร์	5	95.14	2	98.05
 มาเลเซีย	27	73.29	26	75.99
 ไทย	38	63.16	39	64.27
 อินโดนีเซีย	53	50.15	56	50.08
 ฟิลิปปินส์	58	47.16	57	50.03

ที่มา: The World Competitiveness Yearbook 2021, IMD World Competitiveness Center

ดัชนีบ่งชี้ระดับความพร้อมของการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Networked Readiness Index : NRI)

ด้วยความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีความสำคัญต่อศักยภาพในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ในปี 2564 สถาบัน Portulans Institute ได้จัดอันดับความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ระดับการใช้ประโยชน์จาก ICT และผลกระทบในแต่ละประเทศ ซึ่งเรียกว่า “ดัชนีความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Network Readiness Index: NRI)”

ดัชนี NRI ได้รับการพัฒนาขึ้นต่อเนื่องในทุกๆ ปี ตัวเลขดัชนีล่าสุดได้ให้ความสำคัญสำหรับปัจจัยมนุษย์ในเรื่องความพร้อมของการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและพยายามกำหนดมูลค่าผลกระทบจากทางเลือกของผู้คนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการควบคุมดูแลในประเทศที่มีต่ออัตราการเติบโตของเศรษฐกิจและการสนับสนุนความพร้อมด้านเครือข่ายของการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

แนวความคิดหลักของแบบจำลอง NRI ตัวใหม่คือ การมีส่วนร่วมในอนาคตต้องการการบูรณาการอย่างเป็นหนึ่งเดียวกันจากทั้งพลเมือง (People pillar) และเทคโนโลยี (Technology pillar) เทคโนโลยีจะมีการพัฒนาการมากขึ้นและฉลาดมากขึ้น ผู้คนและเทคโนโลยีจะมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น ทำงานร่วมกันในส่วนที่สำคัญที่สุดของทั้งด้านสังคมและธุรกิจ ในการจะสร้างการบูรณาการกันอย่างมีประสิทธิภาพ กลไกระบบการจัดการ (Governance pillar) ต้องมุ่งไปที่ประเด็นด้านความเชื่อมั่น (trust) ความมั่นคง (security) และการผนวกเข้าด้วยกัน (inclusion) และจุดประสงค์หลักคือ เพื่อเทคโนโลยีสารสนเทศจะส่งผลกระทบ (Impact pillar) ในแง่บวกต่อเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ด้วยแนวคิดดังกล่าว แบบจำลองใหม่ของ NRI ได้สร้างเสาหลักทั้งหมด 4 ด้าน (pillar) คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านพลเมือง ด้านระบบการจัดการ และด้านผลกระทบ แต่ละเสาหลักมี 3 เสาย่อย รวมทั้งหมดเป็น 12 เสาย่อย (sub-pillars) ดังนี้

ภาพที่ 2-3 เสาหลักชีวิตสำหรับการจัดทำการจัดอันดับความพร้อมของการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Network Readiness Index : NRI)

ที่มา: The Network Readiness Index Report 2021, Portulans Institute

โดยจากผลการจัดอันดับดังกล่าว พบว่าในปี 2564 นี้ 5 อันดับแรก ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ สวีเดน เดนมาร์ก สหรัฐอเมริกา และฟินแลนด์ ตามลำดับ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นประเทศรายได้สูง (High-income) (ตารางที่ 2-4)

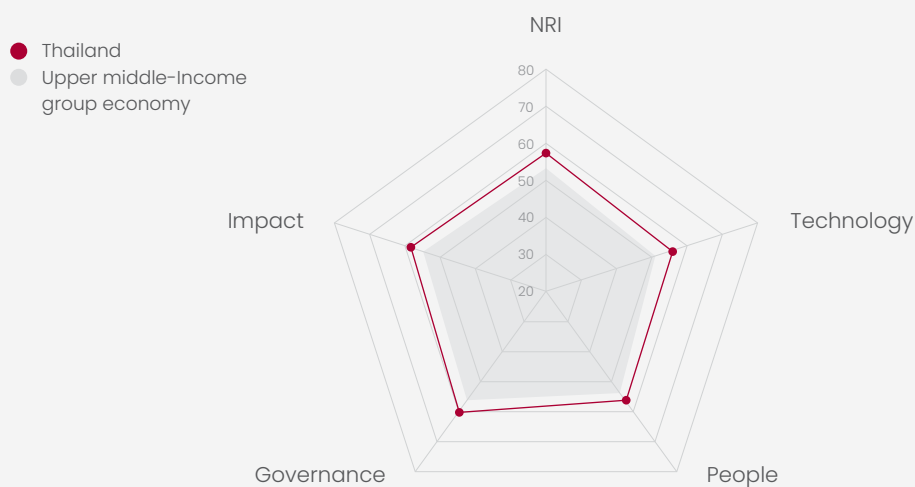
ตารางที่ 2-4 ประเทศที่ได้รับการจัดอันดับสูงสุด 10 อันดับแรก ของ NRI 2021

อันดับ	ประเทศ	คะแนน	กลุ่มประเทศ
1	 เนเธอร์แลนด์	82.06	รายได้สูง
2	 สวีเดน	81.57	รายได้สูง
3	 เดนมาร์ก	81.24	รายได้สูง
4	 สหรัฐอเมริกา	81.09	รายได้สูง
5	 ฟินแลนด์	80.47	รายได้สูง
6	 สวิตเซอร์แลนด์	80.20	รายได้สูง
7	 สิงคโปร์	80.01	รายได้สูง
8	 เยอรมนี	78.95	รายได้สูง
9	 นอร์เวย์	78.49	รายได้สูง
10	 สหราชอาณาจักร	76.60	รายได้สูง

ที่มา: The Network Readiness Index Report 2021, Portulans Institute

จากการจัดอันดับความพร้อมของการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดย WEF&INSEAD ในปี 2564 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 54 มีคะแนนอยู่ที่ 55.31 คะแนน

ภาพที่ 2-4 ความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทยเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลางค่อนข้างสูง (Upper-middle-income group)

ที่มา: The Network Readiness Index Report 2021, Portulans Institute

จากภาพที่ 2-4 กราฟเส้นสีส้มแสดงถึงคะแนน NRI ของประเทศไทย พื้นที่สีเทาแสดงคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลางค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณากราฟทั้ง 2 ส่วน จะเห็นว่าทั้งคะแนนโดยรวมและคะแนนของเสาหลักทั้ง 4 ด้านของประเทศไทยมีคะแนนมากกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลางค่อนข้างสูง โดยอันดับ NRI ของแต่ละเสาหลักของประเทศไทยมีดังนี้

เทคโนโลยี (อันดับที่ 45) ปัจจัยที่โดดเด่นในด้านเทคโนโลยี ได้แก่ แบนด์วิธอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศ (อันดับที่ 9) การส่งข้อความโดยประชากรที่มีอายุระหว่าง 15-69 ปี (อันดับที่ 26) การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของโรงเรียน (อันดับที่ 26)

พลเมือง (อันดับที่ 58) ปัจจัยที่โดดเด่นในด้านพลเมืองได้แก่ การใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนาจากภาคธุรกิจ (อันดับที่ 1) การลงทุนตลอดทั้งปีในบริการโทรคมนาคม (อันดับที่ 20) จำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์เคลื่อนที่ (อันดับที่ 21)

ระบบการจัดการ (อันดับที่ 52) ปัจจัยที่โดดเด่นในด้านระบบการจัดการได้แก่ กฎหมายด้านอีคอมเมิร์ซ (อันดับที่ 1) ระยะห่างทางเศรษฐกิจและสังคมในการใช้จ่ายดิจิทัล (อันดับที่ 41) การปรับกรอบกฎหมายให้เข้ากับเทคโนโลยีใหม่ที่เกิดขึ้น (อันดับที่ 47)

ผลกระทบ (อันดับที่ 53) ปัจจัยที่โดดเด่นในด้านผลกระทบได้แก่ การส่งออกเกี่ยวกับอุปกรณ์ไฮเทค (อันดับที่ 11) การผลิตอุปกรณ์ไฮเทคและกึ่งไฮเทค (อันดับที่ 17) สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี (อันดับที่ 23)

เปรียบเทียบอันดับ NRI กับประเทศในกลุ่มอาเซียน

นอกจากการวิเคราะห์ปัจจัยของประเทศแล้ว ข้อมูลอันดับ NRI ยังมีประโยชน์ที่จะช่วยให้สามารถเปรียบเทียบตำแหน่งความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเชิงเปรียบเทียบกับต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่มีศักยภาพในเชิงการแข่งขันที่ใกล้เคียงกันในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโทรคมนาคม

ตารางที่ 2-5 ดัชนีชี้วัดความพร้อมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Network Readiness Index: NRI) ของประเทศในกลุ่มอาเซียนเชิงเปรียบเทียบ

อันดับใน AEC (อันดับโลกจากทั้งหมด 130)	ประเทศ	คะแนน	กลุ่มประเทศ
1 (7)	 สิงคโปร์	80.01	รายได้สูง
2 (38)	 มาเลเซีย	61.26	รายได้ปานกลางค่อนข้างสูง
3 (54)	 ไทย	55.31	รายได้ปานกลางค่อนข้างสูง
4 (63)	 เวียดนาม	51.08	รายได้ปานกลางค่อนข้างต่ำ
5 (66)	 อินโดนีเซีย	50.37	รายได้ปานกลางค่อนข้างสูง
6 (83)	 ฟิลิปปินส์	45.27	รายได้ปานกลางค่อนข้างต่ำ
7 (106)	 กัมพูชา	36.39	รายได้ปานกลางค่อนข้างต่ำ
8 (110)	 สปป.ลาว	35.64	รายได้ปานกลางค่อนข้างต่ำ

ที่มา: The Network Readiness Index Report 2021, Portulans Institute

เมื่อเทียบกับประเทศในภูมิภาคเดียวกันแล้ว ความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ ไทยตามหลัง 2 ประเทศ คือ ประเทศสิงคโปร์และมาเลเซียเท่านั้น ซึ่งประเทศสิงคโปร์อยู่ในกลุ่มประเทศ รายได้สูง (High-income group average) สำหรับประเทศมาเลเซียถือว่าอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ ปานกลางค่อนข้างสูง (Upper-middle-income group) เช่นเดียวกันกับประเทศไทย แต่มีดัชนีชี้วัดด้าน พลเมือง (People pillar) ที่ค่อนข้างโดดเด่นและมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มประเทศที่ใกล้เคียงกันมาก และดัชนี ชี้วัดด้านผลกระทบ (Impact pillar) ก็มีคะแนนสูงเมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มที่มีรายได้ปานกลางค่อนข้าง สูง ซึ่งการดำเนินนโยบายของประเทศมาเลเซียนั้นแตกต่างจากของประเทศไทย โดยความพร้อมและการ ส่งเสริมให้ใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศล้วนแล้วแต่ให้ภาครัฐเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นแกนนำผลักดันนโยบาย ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

จากอันดับ NRI ของประเทศไทยซึ่งอยู่ในอันดับที่ 3 จากการเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคเดียวกัน และอันดับ 54 เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศทั่วโลก ในดัชนีชี้วัดทั้ง 4 ด้านของดัชนี NRI ดัชนีชี้วัดด้าน เทคโนโลยี (Technology Pillar) ของประเทศไทยมีอันดับและคะแนนดีที่สุดเมื่อเทียบกับดัชนีชี้วัดด้าน อื่น ๆ และดัชนีชี้วัดที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือ ดัชนีชี้วัดด้านพลเมือง (People Pillar) โดยประเทศไทยควร มุ่งเน้นสร้างผู้เชี่ยวชาญด้าน ICT เพิ่มความรู้ความเข้าใจด้าน ICT ให้กับประชาชน และลงทุนกับงานวิจัย หรืองานศึกษามากขึ้น

เมื่อวิเคราะห์ระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยแล้ว ประเทศไทยควรส่งเสริมการสร้าง ความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ขยายเป็นวงกว้างเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนานวัตกรรม เกิดการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้เข้า กับกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการประกอบกิจการเพื่อให้กระบวนการผลิตมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดต้นทุน เพิ่มจำนวนผลผลิต หรือการนำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมทางสังคมเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน เป็นแนวทางในการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและการพัฒนาของประเทศไทยในอนาคต โดยภาครัฐจะต้องเป็นผู้นำบทบาทการขับเคลื่อนและผลักดันให้เกิดการสร้างศักยภาพการแข่งขันด้วยการนำเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารมาใช้งาน พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถที่จะ รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี ตลอดจนส่งเสริมความสามารถในการนำมาประยุกต์ให้เกิดความสามารถที่จะ พึ่งพาตนเองได้

กสทช. ในฐานะองค์กรกำกับดูแลยังคงมีความท้าทายในการกำหนดนโยบายและแผนเพื่อยกระดับตัวชี้วัด ในด้านอื่น เช่น การกระตุ้นให้องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในด้านต่างๆ การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้าง บุคลากรที่จะสามารถนำองค์ความรู้มาพัฒนาต่อยอด การกำกับดูแลราคาของบริการโทรคมนาคมโดยเฉพาะ บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้มากขึ้น รวมทั้งมาตรการส่งเสริมให้ ผู้ประกอบการนำสายลงดิน

**ดัชนีชี้วัด
ในกิจการ
โทรคมนาคมไทย**

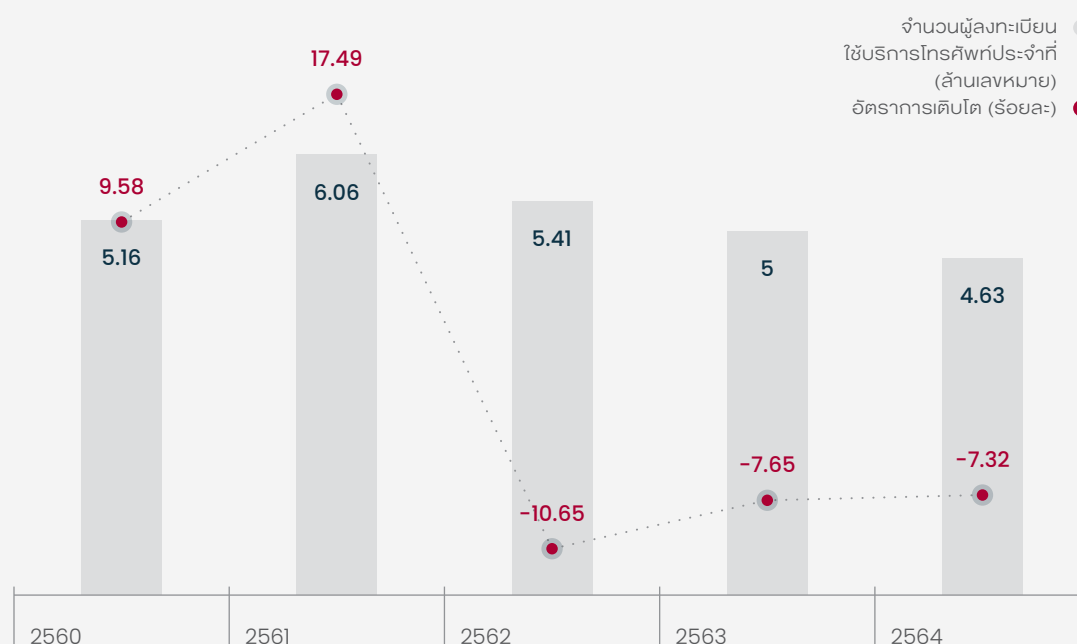
03

บริการโทรศัพท์ประจำที่

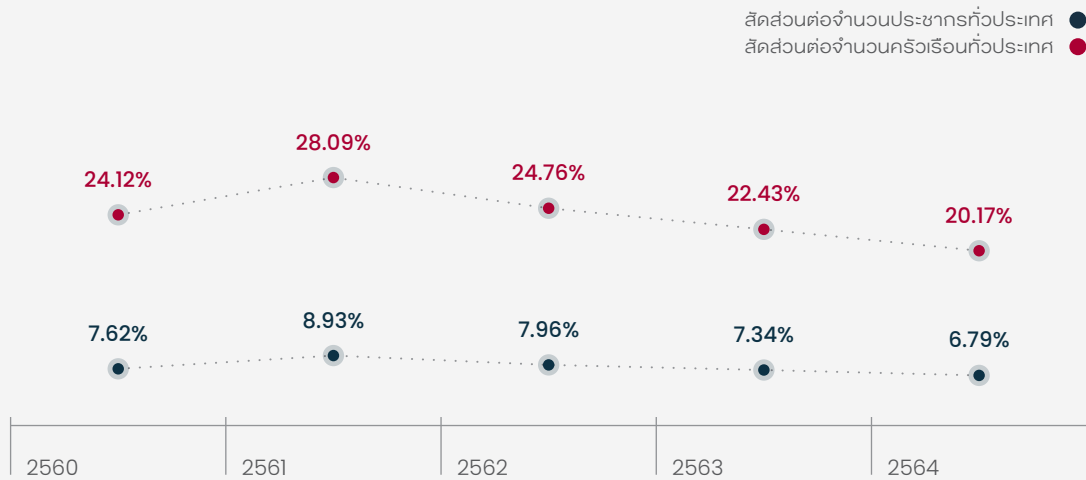
ตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่ของประเทศไทยในปี 2564 มีจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ (Fixed Line Subscribers) จำนวนรวมทั้งสิ้นประมาณ 4.63 ล้านเลขหมาย ลดลงร้อยละ 7.32 เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า ดังภาพที่ 3-1 หากพิจารณาถึงสัดส่วนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนครัวเรือน พบว่า มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยปี 2564 มีผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ 20.17 ต่อจำนวนครัวเรือน 100 ครัวเรือน ดังภาพที่ 3-2 เนื่องจากภาวะตลาดที่อิ่มตัว ซึ่งมีอัตราการเติบโตชะลอตัวลงและถดถอยจากหลายสาเหตุประกอบกัน ทั้งแนวโน้มวงจรวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ของเทคโนโลยี ประกอบกับการทดแทนกันของเทคโนโลยีที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันที่เปลี่ยนแปลงไปจากคุณสมบัติเฉพาะของบริการที่ทดแทนบริการโทรศัพท์ประจำที่ทั้งในด้านความสะดวกสบาย มีรูปแบบการใช้งานได้หลากหลาย ตลอดจนมีอัตราค่าบริการที่มีแนวโน้มลดต่ำลงหรือต่ำกว่าโดยเปรียบเทียบ ทั้งหลายเหล่านี้นำมาทำให้การกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ที่จะต้องปรับตัวเพื่อพยายามไม่ให้ตลาดปรับลดรุนแรง ซึ่งสะท้อนได้จากกลยุทธ์ทางด้านราคาของผู้ให้บริการต่างๆ ที่จะพยายามกระตุ้นให้เกิดการใช้บริการด้วยการกำหนดระดับราคาในลักษณะการส่งเสริมการขายต่างๆ ให้ใกล้เคียงตามพฤติกรรมผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่มากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 3-1 จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ ณ สิ้นปี พ.ศ. 2560-2564

ที่มา: สำนักบริหารและจัดการเลขหมายโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 3-2 สัดส่วนบริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากรและต่อจำนวนครัวเรือน
ปี 2560-2564

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

เมื่อพิจารณาการมีโทรศัพท์ประจำที่ต่อครัวเรือน พบว่า มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องโดยปี 2564 ดังภาพที่ 3-2 ส่วนดัชนีชี้วัดการแพร่กระจาย (Diffusion) พบว่า มีสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ที่เปิดให้บริการต่อจำนวนประชากร 100 คน (Fixed Line Penetration Rate) รวมทั่วประเทศอยู่ในช่วงระหว่าง 6-8 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน หากเทียบกับ 10 ประเทศในอาเซียน (ตารางที่ 3-1) จะเห็นได้ว่าประเทศไทยอยู่ลำดับที่ 4 ของอาเซียนในปี 2563 โดยอันดับที่ 1 เป็นประเทศสิงคโปร์ รองลงมาเป็น ประเทศบรูไน และประเทศมาเลเซีย ตามลำดับ ในการนี้ หากมีการเทียบระดับจะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีสัดส่วนที่เบาบางเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยในระดับโลก โดยตามข้อมูลของ ITU พบว่าปี 2563 ค่าเฉลี่ยการแพร่กระจายดังกล่าวในระดับภาพรวมโลกอยู่ที่ 11.60 ดังตารางที่ 3-1 แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาภาพที่ 3-3 แล้วเห็นได้ว่าประเทศในอาเซียนส่วนมากก็มีแนวโน้มลดลงด้วยเช่นกัน รวมทั้งค่าเฉลี่ยโลก

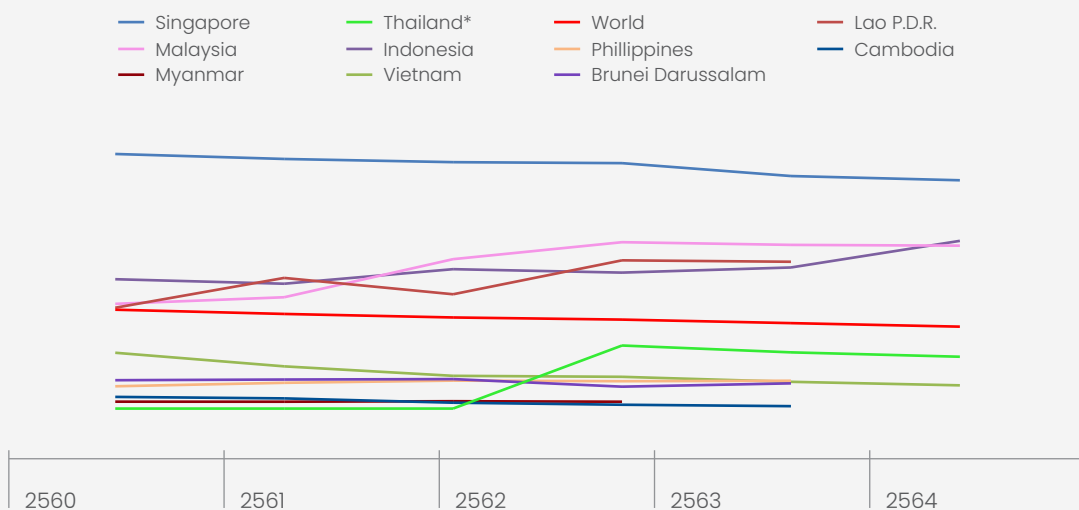
ตารางที่ 3-1 สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน แบ่งออกเป็น 10 ประเทศในอาเซียน และค่าเฉลี่ยของโลก

Fixed-telephone subscriptions per 100 inhabitants	2015	2016	2017	2018	2019	2020
 Singapore	36.05	35.35	34.89	34.75	32.93	32.33
 Lao P.D.R.	14.28	18.50	16.19	20.99	20.79	N/A
 Brunei Darussalam	18.32	17.68	19.74	19.25	19.98	23.75
 Malaysia	14.83	15.76	21.16	23.56	23.18	23.07
 Thailand*	7.90	6.98	7.62	8.93	7.96	7.34
 Indonesia	4.02	4.11	4.18	3.10	3.57	3.36
 Philippines	3.16	3.65	3.96	3.87	3.94	N/A
 Cambodia	1.65	1.44	0.83	0.54	0.34	N/A
 Myanmar	0.98	0.97	1.04	0.97	N/A	N/A
 VietNam	7.90	5.98	4.64	4.50	3.79	3.29
World	14.00	13.40	12.90	12.60	12.10	11.60

ที่มา: ITU World Telecommunication /ICT Indicators database

และ *ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 3-3 สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน แบ่งออกเป็น 10 ประเทศในอาเซียน และค่าเฉลี่ยของโลก

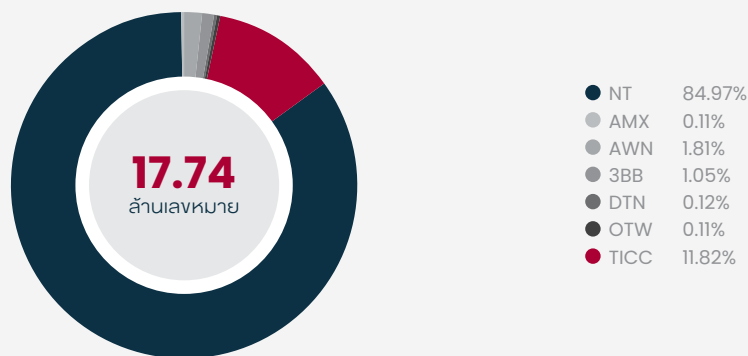
ที่มา: ITU World Telecommunication /ICT Indicators database

และ *ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

โครงสร้างตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่

ตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่ภายในประเทศไทยปัจจุบันมีการขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ทั้งหมด 17.74 ล้านเลขหมาย แบ่งเป็นเลขหมายที่มีผู้ได้รับจัดสรรทั้งหมด 7 ราย ดังภาพที่ 3-4 ทั้งนี้ ปัจจุบันมีผู้ให้บริการหลัก คือ บมจ. โทรคมนาคมแห่งชาติ (National Telecom Public Company Limited : NT) ซึ่งเป็นการควบรวมกิจการระหว่าง บมจ.ทีโอที (TOT) และ บมจ. กสท โทรคมนาคม (CAT) โดยมีการจดทะเบียนเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2564 ซึ่งให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ โดยได้รับการจัดสรรโทรศัพท์ประจำที่มากที่สุดถึงร้อยละ 84.96 ของการจัดสรรเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ทั้งหมด รองลงมาเป็นบริษัท โทร อินเทอร์เน็ต คอร์ปอเรชั่น จำกัด (TICC) อยู่ที่ร้อยละ 11.82 ของการจัดสรรเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ทั้งหมด นอกจากนี้ มี บจก. บจ. ทริปเปิลที บรอดแบนด์ (3BB) บจก. แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ตเวิร์ค (AWN) บจก. โอทาโร เวิลด์ คอร์ปอเรชั่น (OTW) บจ. ดีแทค ไตรเน็ต (DTN) และบจก. แอมเน็กซ์ จำกัด (AMX)

ภาพที่ 3-4 สัดส่วนจำนวนเลขหมายที่ได้รับการจัดสรรโทรศัพท์ประจำที่ในปัจจุบัน

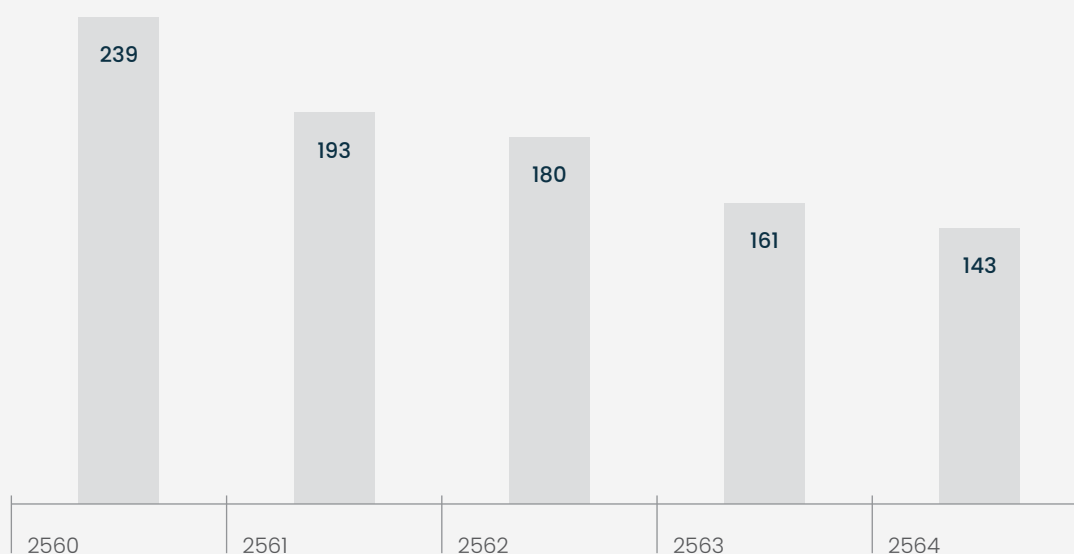
ที่มา: สำนักบริหารและจัดการเลขหมายโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ส่วนแบ่งตลาดเป็นของ NT ซึ่งเป็นรายใหญ่ในตลาดนี้ โดยมีสาเหตุหลักๆ จากลักษณะของธุรกิจการให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ซึ่งต้องมีการลงทุนสูงจึงทำให้เกิดการผูกขาดโดยธรรมชาติ การเข้ามาแข่งขันของผู้ให้บริการรายใหม่ยังมีเหตุของข้อจำกัดต่างๆ ภายใต้งบของสัญญาจนกระทั่งทำให้ผลวิเคราะห์การลงทุนในเชิงพาณิชย์สำหรับกิจการโทรศัพท์ประจำที่นั้นไม่คุ้มค่า ประกอบกับตลาดที่อยู่ในภาวะอิ่มตัวเต็มที่พฤติกรรมผู้ใช้บริการที่เปลี่ยนแปลงไปโดยการใช้บริการที่ทดแทนได้ด้วยเทคโนโลยีอื่นเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การสื่อสารได้ด้วยเหตุผลของความสะดวกและต้นทุนอัตราค่าใช้บริการที่ต่ำกว่า นอกจากนั้น แนวโน้มของรายได้ต่อเลขหมายของบริการโทรศัพท์ประจำที่โดยเฉลี่ยลดลง ด้วยปัจจัยของผู้ใช้บริการมีจำนวนลดลงนั้น ด้วยกลยุทธ์ทางการตลาดเท่าที่ผู้ให้บริการจะดำเนินได้ขณะนี้ คือ รักษาไว้ซึ่งฐานการตลาดเดิมที่มีอยู่ โดยเพิ่มมูลค่าการใช้งานด้วยการพ่วงกับการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต จึงทำให้รายได้เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน

(Average Revenue Per Usage: ARPU) ที่คำนวณค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักจากบริการโทรศัพท์ประจำที่และโทรศัพท์สาธารณะปี 2564 อยู่ที่ 143 บาท ดังภาพที่ 3-5 แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบอัตราค่าบริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อรายได้ประชาชาติต่อหัว ณ สิ้นปี 2564 คิดเป็นค่าใช้จ่ายประมาณร้อยละ 0.76 ของรายได้ประชาชาติต่อหัว¹ (% of GDP per capita) ซึ่งหมายถึงเมื่อพิจารณาความสามารถในการเข้าถึงตามระดับเศรษฐกิจของประชาชนแล้วยังมีโอกาสในการเข้าถึงบริการได้อีกมาก หากสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นสินค้าจำเป็นด้วยการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ตอบสนองความต้องการในรูปแบบใหม่ๆ นอกเหนือจากการให้บริการเฉพาะทางเสียงซึ่งมีบริการอื่นสามารถทดแทนกันได้แล้วในปัจจุบัน

ภาพที่ 3-5 สถิติรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์ประจำที่เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน

(Average revenue per usage: ARPU) บริการโทรศัพท์ประจำที่ปี 2560-2564

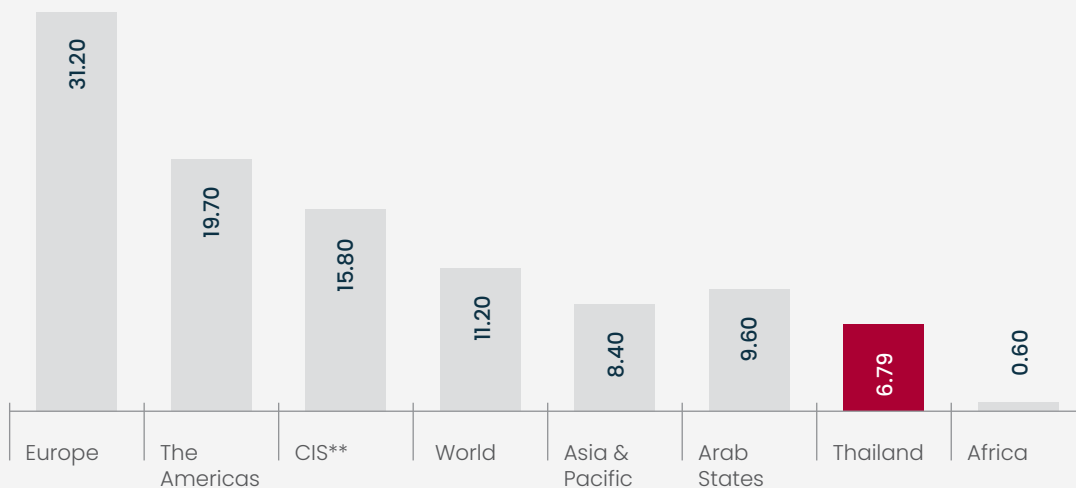
หมายเหตุ: คำนวณค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักจากบริการโทรศัพท์ประจำที่และโทรศัพท์สาธารณะ
ที่มา: ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม
สำนักงาน กสทช.

1 รายได้ต่อหัว (GDP per capita) จาก ภาวะเศรษฐกิจไทย ไตรมาสที่สี่ ถึงปี 2564 และแนวโน้มปี 2565 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เท่ากับ 232,176.0 บาทต่อคนต่อปี (ข้อมูล ณ 21 กุมภาพันธ์ 2565)

เปรียบเทียบบริการโทรศัพท์ประจำที่ของไทยในเวทีโลก

หากเปรียบเทียบการมีเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ของประเทศไทยยังอาจเป็นข้อด้อยเมื่อเทียบกับต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโลก ดังภาพที่ 3-6

ภาพที่ 3-6 Fixed telephone lines per 100 inhabitants 2021*

Regions are based on the ITU BDT Regions, see: <http://www.itu.int/ITU-D/ict/definitions/regions/index.html>

Note: * Estimate** Commonwealth of Independent States

Source: ITU World Telecommunication /ICT Indicators database

สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน ของประเทศไทยที่ยังค่อนข้างเบาบางโดยอยู่ที่ 6.79 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน ปี 2564 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโลกที่อยู่ 11.20 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน ซึ่งหากเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคยุโรป อเมริกา กลุ่มประเทศเครือรัฐเอกราช (CIS) ซึ่งมีค่าค่อนข้างสูงในช่วง 15.80-31.20 ต่อจำนวนประชากร 100 คน ยิ่งกว่านั้น ยังต่ำกว่าค่าสัดส่วนในกลุ่มประเทศเอเชียและแปซิฟิกที่อยู่ในระดับ 8.40 ซึ่งอาจเป็นสาเหตุของผลทางด้านการทดแทนของบริการในประเทศไทยที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจนทำให้สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน ของประเทศไทยที่ผ่านมาชะลอตัวและลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นภาพที่ปรากฏให้เห็นได้ในลักษณะเดียวกันทั่วโลก แต่สำหรับประเทศไทยแล้ว การเกิดขึ้น การเติบโต การชะลอตัวและสิ้นสุดตามวัฏจักรวงจรชีวิตของบริการโทรศัพท์ประจำที่ค่อนข้างสั้นกว่าโดยไม่แพร่กระจายอย่างทั่วถึง ซึ่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจากแรงกระตุ้นการเติบโตและพัฒนาเทคโนโลยีที่ทดแทนกันได้ที่เข้ามาอย่างรวดเร็วขอบเขต แต่อย่างไรก็ตาม ประเด็นพิจารณาคงต้องให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนที่จะสามารถรองรับกับการชะลอตัวในบริการขณะนี้คือ การใช้ประโยชน์จากโครงข่ายบริการโทรศัพท์ประจำที่ให้เกิดภาวะของการมีและใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่อย่างแพร่หลายโดยเฉพาะในเขตภูมิภาคซึ่งจะต้องมีการสนับสนุนทางด้านนโยบาย มาตรการ และแนวทางส่งเสริมและพัฒนาปรับเปลี่ยนให้เป็นโครงข่ายโทรคมนาคมในอนาคต (Next Generation Network : NGN)

การคาดการณ์บริการโทรศัพท์ประจำที่

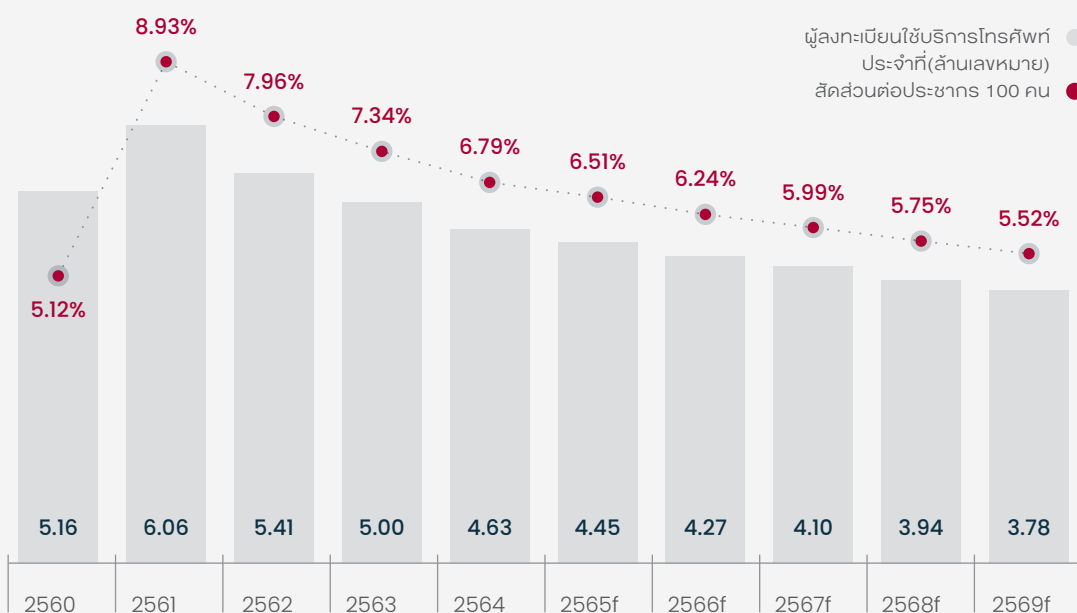
การคาดการณ์เลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ด้วยค่าสัดส่วนจำนวนเลขหมายต่อจำนวนประชากรกับค่าการคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต ดังตารางที่ 3-2

ตารางที่ 3-2 ผลการคาดการณ์จำนวนเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ปี 2564-2569

ปี	จำนวนผู้ลงทะเบียน ใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ ต่อประชากร 100 คน	จำนวนประชากร (ล้านคน)	จำนวนผู้ลงทะเบียน ใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ (ล้านเลขหมาย)
2560	5.12%	67.65	5.16
2561	8.93%	67.83	6.06
2562	7.96%	67.99	5.41
2563	7.34%	68.13	5.00
2564	6.79%	68.25	4.63
2565f	6.51%	68.34	4.45
2566f	6.24%	68.42	4.27
2567f	5.99%	68.47	4.10
2568f	5.75%	68.50	3.94
2569f	5.52%	68.51	3.78

หมายเหตุ: ประมาณการจำนวนประชากรในอนาคตจากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ “การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย: 2553-2583” ซึ่งใช้ในการประมาณการทางเศรษฐกิจมหภาค, f เป็นตัวเลขจากการคาดการณ์

ภาพที่ 3-7 การพยากรณ์แนวโน้มจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่

หมายเหตุ: f เป็นตัวเลขจากการคาดการณ์

คาดการณ์ว่าหากผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ยังคงอยู่ภายใต้สภาวะแวดล้อมเดียวกับปี 2564 ต่อเนื่อง ไม่ว่านจะเป็นด้วยวัฏจักรเทคโนโลยีโทรศัพท์ประจำที่ที่อยู่ในภาวะอิ่มตัวของเทคโนโลยี ผลการทดแทนของบริการด้วยเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมอื่นที่ตอบสนองความต้องการผู้ใช้บริการได้ดีกว่า โดยเปรียบเทียบจากคุณสมบัติการใช้งานและอัตราค่าบริการที่ยังสูงกว่าโดยเปรียบเทียบก็ตาม จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ (Fixed line telephone subscriber) จะมีแนวโน้มอัตราการเติบโตลดลงเรื่อยๆ โดยจากข้อมูลเลขหมายที่เปิดใช้บริการที่ผ่านมามีตลาดผ่านเข้าสู่จุดอิ่มตัวตั้งแต่ประมาณปี 2550 และคาดการณ์ว่าในปี 2563-2569 จำนวนผู้ใช้บริการอาจจะต่ำกว่า 5.00 ล้านเลขหมาย ทำให้สัดส่วนของผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากรจะอยู่ในช่วง 5.00 - 3.78 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน

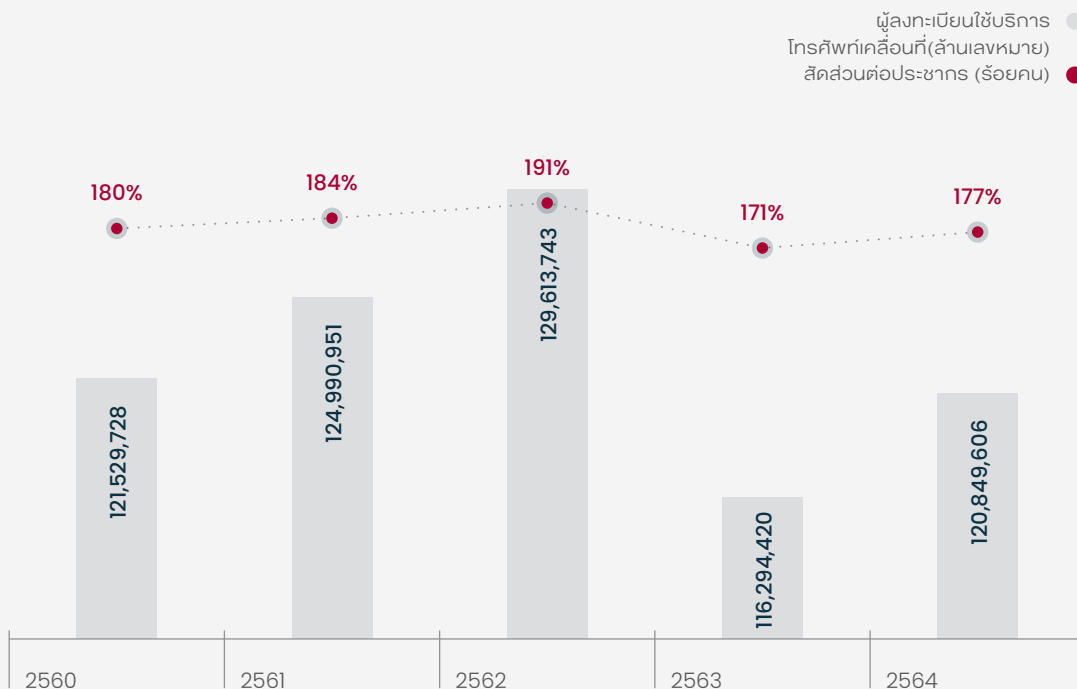
การคาดการณ์จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่และสัดส่วนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากรดังกล่าว แม้จะเห็นภาพรวมที่ภาวะตลาดอิ่มตัวแล้วก็ตามแต่สัดส่วนดังกล่าวยังถือได้ว่า ได้รับผลของการประคับประคองทั้งจากในส่วนของผู้ใช้บริการเองที่พยายามรักษาสถานะตลาดของผู้ใช้บริการเดิมหรือหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ไว้ไม่ว่าจะเป็นกลยุทธ์ทางด้านการเพิ่มบริการเสริมหรือส่งเสริมให้เกิดมูลค่าในการใช้เพิ่มมากขึ้น ในสถานการณ์ที่การใช้บริการทางเสียง (Voice) ผ่านบริการโทรศัพท์ประจำที่ลดลง เพื่อให้ผลทางด้านรายได้ต่อเลขหมายลดลงน้อยที่สุด กอปรกับความพยายามที่จะสร้างประสิทธิภาพของโครงข่ายเพื่อยึดวงจรชีวิตธุรกิจที่สำคัญ ดังจะเห็นได้จากการปรับปรุงเทคโนโลยีโครงข่ายเดิมจาก Circuit Switch-based Network ให้เป็น Next Generation Network: หรือ NGN ที่จะสามารถรองรับการให้บริการข้อมูล (Data) พหุสื่อ (Multimedia) เพื่อการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านโครงข่ายไฟเบอร์เข้าถึงอาคารและที่พักอาศัย เป็นต้น ซึ่งถือได้ว่าสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการในปัจจุบันที่ยังคงเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่เพื่อใช้บริการอินเทอร์เน็ตมากกว่าบริการทางเสียง นอกจากนี้ ทางออกที่จะสร้างอุปสงค์และรายได้จากการให้บริการจากธุรกิจต่อเนื่อง เช่น ธุรกิจผู้ให้บริการด้านเนื้อหา (Content Provider) เป็นต้น

บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

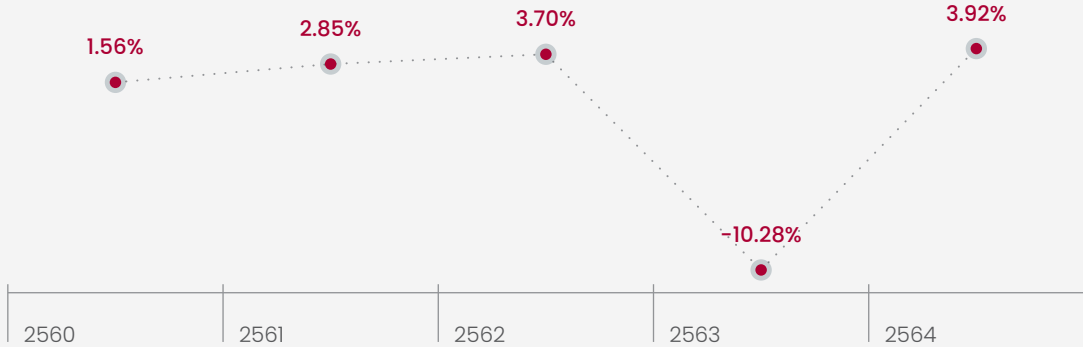
ผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Subscribers) ปี 2564 มีจำนวนรวมประมาณ 120.85 ล้านเลขหมาย มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2563 ซึ่งมีจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการจำนวน 116.29 ล้านเลขหมาย หรือมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.92 ดังภาพที่ 3-8 และภาพที่ 3-9

ภาพที่ 3-8 จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Subscribers)
ปี 2560-2564

ที่มา: สำนักบริหารและจัดการเลขหมายโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

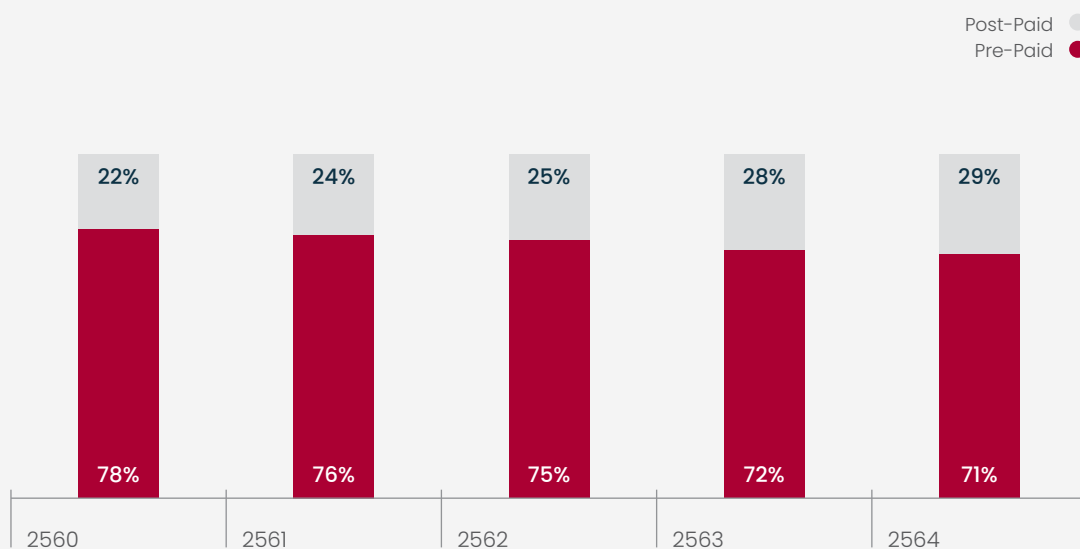
ภาพที่ 3-9 สถิติอัตราการเติบโตของจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Subscribers) ปี 2560-2564

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

เมื่อจำแนกจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ตามลักษณะของการใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่พบว่า ส่วนใหญ่มีผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบเติมเงิน (Pre-paid) หากพิจารณาตั้งแต่ปี 2560 ถึง 2564 มีผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบเติมเงิน (Pre-paid) มีสัดส่วนลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปี 2564 มีผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบเติมเงิน (Pre-paid) ลดลงเหลือร้อยละ 70.84 ของจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งหมด แต่ในทางกลับกัน มีผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบรายเดือน (Post-paid) มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ ปี 2560 ถึง 2564 มีสัดส่วนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบรายเดือน (Post-paid) เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 29.16 ของจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งหมด ในการนี้ การเพิ่มขึ้นของจำนวนสัดส่วนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบรายเดือนนั้นมาจากกลยุทธ์ของผู้ให้บริการแต่ละรายที่ใช้โปรโมชั่นอัตราค่าโทรหรืออัตราการใช้งานอินเทอร์เน็ต รวมถึงบริการสตรีมมิ่งต่างๆ เป็นต้น เพื่อดึงดูดให้ผู้ใช้งานเปลี่ยนจากผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบเติมเงินเป็นผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบรายเดือน ซึ่งเป็นผลที่ดีต่อผู้ให้บริการที่สามารถอยู่รักษาผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบรายเดือนอยู่ได้ด้วยตนเองได้นานกว่าผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบเติมเงิน รวมทั้งสามารถประเมินหรือคาดการณ์รายได้ที่เข้ามาได้อีกด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบเติมเงินก็มีสัดส่วนมากกว่าผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบรายเดือนประมาณ 2.4 เท่า ดังภาพที่ 3-10

ภาพที่ 3-10 สัดส่วนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบ Pre-paid และ Post-paid

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

โครงสร้างตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่สามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ (1) ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีโครงข่ายหรือมีสิทธิ์ในการใช้โครงข่าย (Mobile Network Operators – MNOs) และ (2) ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่บนโครงข่ายเสมือน (Mobile Virtual Network Operators – MVNOs) ดังตารางที่ 3-3

ตารางที่ 3-3 ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีโครงข่ายหรือมีสิทธิ์ในการใช้โครงข่าย (MNOs) และผู้ให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่บนโครงข่ายเสมือนที่ไม่มีเครือข่ายไร้สายเป็นของตนเอง (MVNOs)

ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	มีโครงข่าย (Mobile Network Operator: MNO)	บนโครงข่ายเสมือน (Mobile Virtual Network Operator: MVNOs)
บริษัท AWN	บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด (AWN)	
บริษัท DTN	บริษัท ดีแทค ไตรเน็ต จำกัด (DTN)	
บริษัท TRUE	บริษัท ทรู มูฟ เอช ยูนิเวอร์แซล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (TUC)	บริษัท ทรู มูฟ เอช ยูนิเวอร์แซล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (TUC MVNO)
บริษัท NT	บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) (การควบรวมระหว่าง บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) (TOT) กับ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (CAT))	- บริษัท ฟีล เกเลคอม คอร์ปอเรชั่น จำกัด (Feels K4) - บริษัท เดอะ ไวท์สเปซ จำกัด (ซิมเพนกวิน) - บริษัท ลีอกซ์เลย์ จำกัด (มหาชน) (i-KooL 3G) - บริษัท เรดวัน เน็ตเวิร์ค (ประเทศไทย) จำกัด (red ONE)

ที่มา: สำนักงานอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม 1
สำนักงานอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม 2 สำนักงาน กสทช.

ส่วนแบ่งตลาดของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เมื่อสิ้นปี 2564 พบว่า บริษัท AWN ครองส่วนแบ่งตลาดมากที่สุดร้อยละ 44.56 รองลงมาเป็น บริษัท TUC ที่มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 32.57 อันดับที่สาม บริษัท DTN มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 19.76 ในขณะที่บริษัท NT ซึ่งเป็นการควบรวมกิจการระหว่าง บมจ.ทีโอที (TOT) และ บมจ. กสท. โทรคมนาคม (CAT) มีส่วนแบ่งตลาดรวมประมาณร้อยละ 3.12 เท่านั้น ดังภาพที่ 3-11

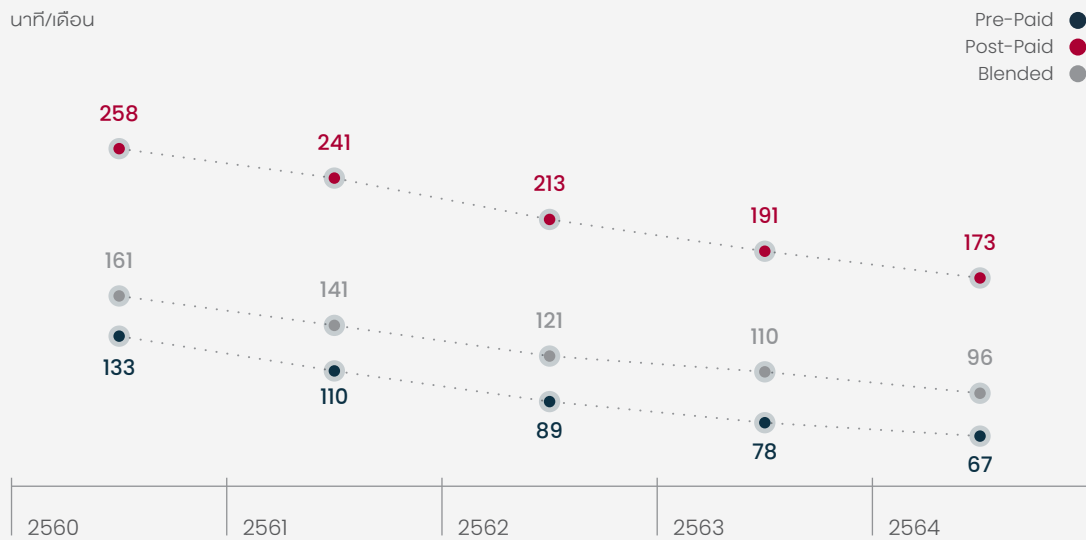

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

หากพิจารณาถึงจำนวนนาที่การใช้งานเฉลี่ยต่อเดือน (Minutes of Use: MOU) พบว่า มีการใช้งานจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยปี 2564 อยู่ที่ 96 นาทีต่อเดือน แบ่งเป็นจำนวนนาที่การใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบ Pre-paid อยู่ที่ 67 นาทีต่อเดือน และจำนวนนาที่การใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบ Post-paid อยู่ที่ 173 นาทีต่อเดือน ซึ่งจำนวนนาที่การใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบ Post-paid มีการใช้งานมากกว่า 2.5 เท่า เมื่อเทียบกับจำนวนนาที่การใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบ Pre-paid ในกรณีนี้ หากพิจารณาตั้งแต่ปี 2560 – 2564 พบว่า จำนวนการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง หรือมีอัตราการเติบโตต่อปีลดลงร้อยละ 12.15 ดังภาพที่ 3-12 โดยลักษณะการใช้งานบริการติดต่อสื่อสารด้วยเสียงนั้นมีการใช้บริการแนวโน้มลดลง เนื่องจากผู้ใช้บริการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมติดต่อสื่อสารด้วยเสียงเป็นมิใช่เสียงมากขึ้น จึงทำให้การติดต่อสื่อสารด้วยเสียงลดลง

ภาพที่ 3-12 แนวโน้มการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบ Pre-paid, Post-paid และค่าเฉลี่ย (Blended)

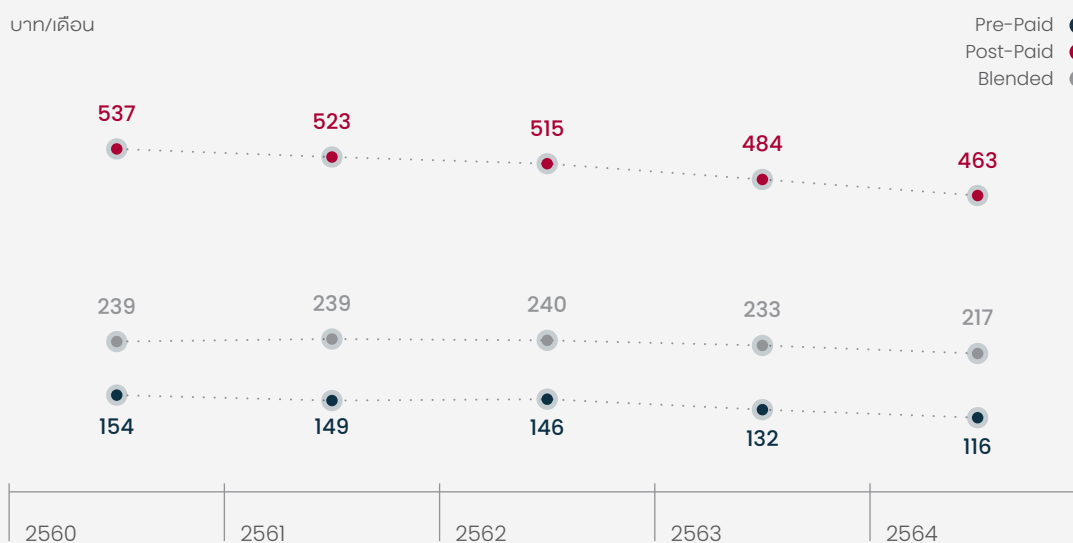
นาที/เดือน

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ในปัจจุบันผู้ให้บริการต่างพยายามแข่งขันกันเพื่อรักษาสถานตลาดของตนเองด้วยกลยุทธ์ทางด้านราคาที่น้อยลง และให้ความสำคัญกลยุทธ์ในด้านอื่นๆมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการใช้งานของผู้ใช้บริการอย่างเข้มข้น ทำให้อัตราค่าใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สะท้อนออกมาเป็นรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน (Average Revenue Per Unit: ARPU) ของผู้ให้บริการมีแนวโน้มที่ค่อนข้างทรงตัวหรือมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย แต่ในช่วงปี 2563 - 2564 จะเห็นว่าการลดลงของรายได้ค่อนข้างชัดเจน เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ โควิด-19 ดังภาพที่ 3-13

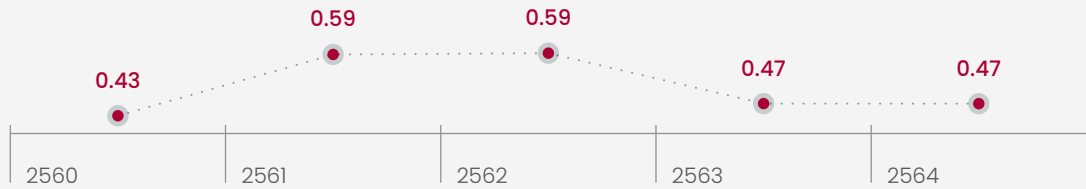
ภาพที่ 3-13 สถิติรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือนทั้งแบบ Pre-paid และ Post-paid ปี 2560-2564

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

โดยปี 2564 แบบ Pre-paid อยู่ที่ระดับ 116 บาทต่อเดือน ในขณะที่แบบ Post-paid อยู่ที่ระดับ 463 บาทต่อเดือน และค่าเฉลี่ยรวมของบริการ 217 บาทต่อเดือน เมื่อรวบรวมสถิติรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือนที่ผ่านมานับตั้งแต่ปี 2560 จนกระทั่งปี 2564 พบว่า Pre-paid อัตราการเติบโตต่อปีลดลงร้อยละ 6.93 ส่วนการใช้งานเฉลี่ยของ Post-paid อัตราการเติบโตต่อปีลดลงร้อยละ 3.62 ดังภาพที่ 3-13

บาท/เดือน

ที่มา: สำนักค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

จากภาวะทางด้านรายได้ของผู้ให้บริการเฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน (Average Revenue per Unit: ARPU) ที่ได้รับทั้งแบบ Pre-paid และ Post-paid ที่มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย เช่นเดียวกับอัตราค่าบริการเฉลี่ยต่อ นาที ดังภาพที่ 3-14 และการใช้งานเฉลี่ยต่อเดือน (Minutes of Use: MOU) ทำให้เมื่อประเมินสถานะของ ตลาดที่เป็นปรากฏการณ์ทั่วโลกที่เริ่มเข้าสู่จุดอิ่มตัวตามวัฏจักรวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์บริการทางด้านเสียงของ โทรศัพท์เคลื่อนที่ จึงเกิดปฏิกิริยาตอบสนองของผู้ให้บริการส่วนใหญ่พยายามปรับกลยุทธ์การแข่งขันโดยหัน มาให้ความสำคัญกับการรักษาสถานะผู้ใช้บริการเดิม รวมทั้งพยายามส่งเสริมให้เกิดรายได้จากการให้บริการที่ มิใช่เสียง (Non-Voice Service) หรือบริการเสริม (Value Added Service: VAS) เพิ่มมากขึ้น จากแรงผลักดัน ขององค์ของการสื่อสารทางด้านข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตไร้สายเพิ่มขึ้นตามพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้ บริการที่เปลี่ยนแปลงไป โดยนิยมติดต่อสื่อสารผ่านบริการด้านข้อมูลในลักษณะ Instant Messaging, Email, หรือ Social Networking ประกอบกับแรงผลักดันทางด้านอุปทานที่มาจากเครื่องโทรศัพท์ Smartphone ที่มี ราคาตลาดต่ำลง มีรายการส่งเสริมการขายในลักษณะแพ็คเกจที่สนับสนุนการใช้งาน Non-voice และการสร้าง คอนเทนต์ หรือแอปพลิเคชันเพื่อให้ผู้ใช้บริการดาวน์โหลดแพร่หลาย รวมทั้ง มีการใช้งานแอปพลิเคชันเป้า ดังจากมาตรการส่งเสริมกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล

การพิจารณาบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของประเทศไทยด้วยดัชนีชี้วัดการแพร่กระจาย (Diffusion) จากสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เปิดให้บริการต่อจำนวนประชากร 100 คน (Mobile Penetration Rate) สำหรับปี 2564 อยู่ที่ 177.08 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน หากเปรียบเทียบกับสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เปิดให้บริการต่อจำนวนประชากร 100 คน ในระดับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือประเทศในอาเซียนปี 2563 พบว่า ประเทศไทยอยู่ลำดับต้น โดยรองลงมาเป็นประเทศสิงคโปร์ ประเทศเวียดนาม ประเทศมาเลเซีย ตามลำดับ ตารางที่ 3-4

ตารางที่ 3-4 สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน แบ่งออกเป็น 10 ประเทศในอาเซียน และค่าเฉลี่ยของโลก

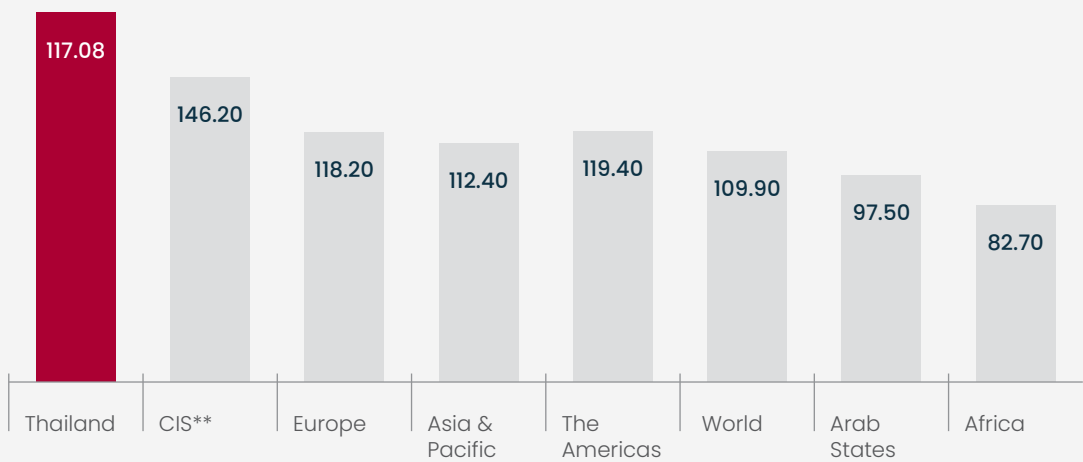
Mobile-cellular telephone subscriptions per 100 inhabitants	2016	2017	2018	2019	2020
 Thailand*	177.43	179.64	184.27	190.64	170.70
 Singapore	149.65	146.84	148.82	155.65	144.05
 Viet Nam	128.79	126.87	147.20	141.23	142.73
 Malaysia	141.65	136.12	134.53	139.60	135.09
 Brunei Darussalam	124.69	128.33	131.93	132.66	120.40
 Philippines	115.85	110.13	126.20	154.76	N/A
 Cambodia	126.32	116.01	119.49	129.92	N/A
 Indonesia	147.42	164.44	119.34	126.11	130.06
 Myanmar	95.36	89.82	113.84	N/A	N/A
 Lao P.D.R.	57.82	53.38	51.86	60.84	N/A
World	100.60	102.70	104.90	107.60	107.00

ที่มา: ITU World Telecommunication /ICT Indicators database และ *ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจ โทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

เปรียบเทียบบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของไทยในเวทีโลก

จากข้อมูลสถิติสัดส่วนบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากร 100 คนของประเทศไทยอยู่ในอันดับต้นของโลก อาจกล่าวได้ว่าเป็นอัตราการเติบโตและแพร่หลายของบริการในประเทศไทยที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว พิจารณาจากจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Subscriber) มีสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เปิดให้บริการต่อจำนวนประชากร 100 คน (Mobile Penetration Rate) นับตั้งแต่ปี 2545 ที่มีเพียง 27.52 ต่อจำนวนประชากร 100 คน จนกระทั่งถึง 177.08 ต่อจำนวนประชากร 100 คน ในปี 2564 ซึ่งมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า แต่มีความแพร่หลายของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สูงกว่าระดับค่าเฉลี่ยของโลกด้วยตามข้อมูลการประมาณการของ ITU ดังภาพที่ 3-15

ภาพที่ 3-15 Mobile subscriptions per 100 inhabitants 2021*

Regions are based on the ITU BDT Regions, see: <http://www.itu.int/ITU-D/ict/definitions/regions/index.html>

Note: * Estimate ** Commonwealth of Independent States

Source: ITU World Telecommunication /ICT Indicators database

จากภาพแสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน ของประเทศไทยกับต่างประเทศแล้ว สัดส่วนต่อจำนวนประชากรของประเทศไทยอยู่ในระดับที่สูงเป็นอันดับต้น ซึ่งสูงกว่ากลุ่มประเทศเครือรัฐเอกราช (Commonwealth of Independent States: CIS) และกลุ่มประเทศในแถบยุโรป กลุ่มประเทศเอเชียและแปซิฟิก ค่าสัดส่วนของจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากรของประเทศไทยดังกล่าวสูงกว่าประเทศที่มีการพัฒนาทางเทคโนโลยีในอันดับต้นๆ ของโลก จากสภาพการแข่งขันที่ตึงเครียดนำไปสู่แนวโน้มของอัตราค่าบริการที่ลดลง มีความหลากหลายของรูปแบบการให้บริการ ด้วยคุณภาพที่ยอมรับได้ ตลอดจนผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงบริการได้โดยสะดวก

การคาดการณ์บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile subscriber)

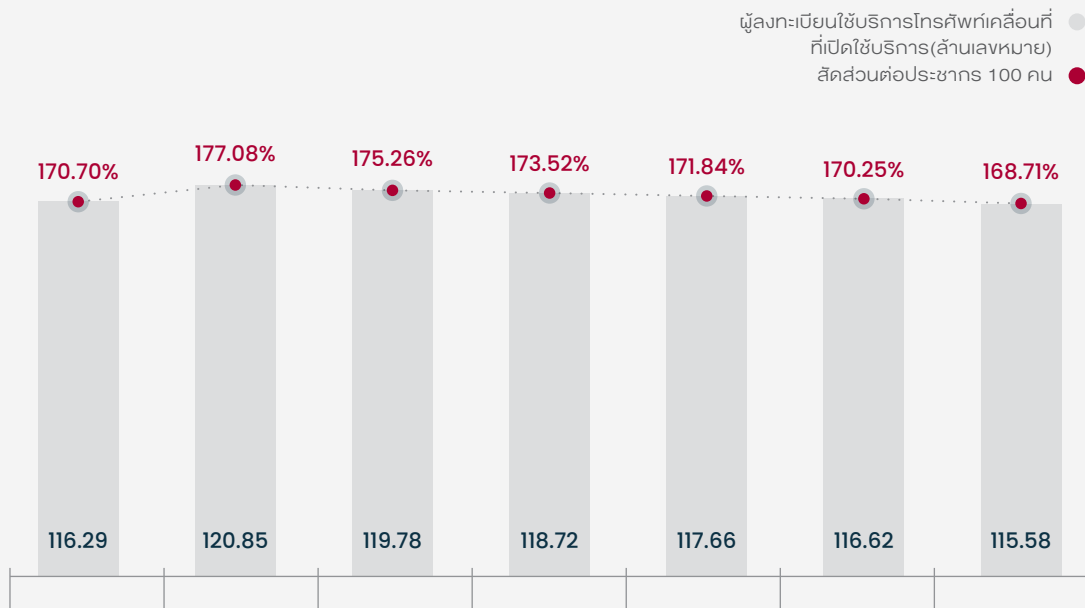
การคาดการณ์จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ด้วยค่าสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากรกับค่าการคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต ดังตารางที่ 3-5

ตารางที่ 3-5 ผลการคาดการณ์จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เปิดให้บริการ
ปี 2565-2569

ปี	สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียน ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ต่อจำนวนประชากร 100 คน	จำนวนประชากร (ล้านคน)	จำนวนผู้ลงทะเบียน ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่เปิดให้บริการ (ล้านเลขหมาย)
2558	153.10%	67.24	102.94
2559	177.43%	67.45	119.67
2560	179.64%	67.65	121.53
2561	184.00%	67.83	124.99
2562	190.64%	67.99	129.61
2563	170.70%	68.13	116.29
2564	177.08%	68.25	120.85
2565f	175.26%	68.34	119.78
2566f	173.52%	68.42	118.72
2567f	171.84%	68.47	117.66
2568f	170.25%	68.50	116.62
2569f	168.71%	68.51	115.58

หมายเหตุ: ประมาณการจำนวนประชากรในอนาคตจากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ “การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย: 2553-2583” ซึ่งใช้ในการประมาณการทางเศรษฐกิจมหภาค, f เป็นตัวเลขจากการคาดการณ์

ภาพที่ 3-16 การพยากรณ์แนวโน้มจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

หมายเหตุ: f เป็นตัวเลขจากการคาดการณ์

จากการคาดการณ์จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Subscriber) ที่เปิดใช้บริการของผู้ใช้บริการในประเทศไทยยังคงมีแนวโน้มลดลงตามลำดับ และคาดการณ์ว่านับตั้งแต่ปี 2565-2569 อาจมีการลดลงเฉลี่ยต่อปีประมาณร้อยละ 0.89 ต่อปี ทำให้จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เปิดใช้บริการลดลงจาก 120.85 ล้านเลขหมายในปี 2564 ลดลงเป็น 115.58 ล้านเลขหมายในปี 2569 ด้วยสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ 168.71 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน และเป็นการคาดการณ์บนพื้นฐานว่า ในอนาคตจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จะมีการใช้บริการโดยเฉลี่ยประมาณ 2 เลขหมายต่อผู้ใช้บริการ 1 ราย อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาข้อมูลตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แล้ว พบว่า ในเขตพื้นที่ตามภูมิภาคยังคงมีโอกาสในการขยายฐานลูกค้าผู้ใช้บริการได้อีกมาก หากตลาดผู้ใช้บริการในเขตเมืองค่อนข้างจะอิ่มตัวประกอบกับสภาพแวดล้อมทางการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก ผู้ให้บริการอาจพิจารณากลยุทธ์ที่จะรักษาฐานผู้ใช้บริการในเมืองและขยายฐานลูกค้าผู้ใช้บริการเขตนอกเมืองและภูมิภาค เพื่อมิให้กระทบกับรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน (Average Revenue per Unit: ARPU) ที่มีแนวโน้มเริ่มทรงตัว การที่ตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ยังคงปรากฏภาพของการรักษาการเติบโตได้นั้น ผลส่วนหนึ่งคาดว่าจะมีแรงผลักดันให้เกิดการใช้บริการเสริม (Value Added Service: VAS) หรือบริการที่มีใช้เสียง (Non-voice Services) เพิ่มขึ้นเพื่อชดเชยรายได้จากบริการทางเสียงที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง

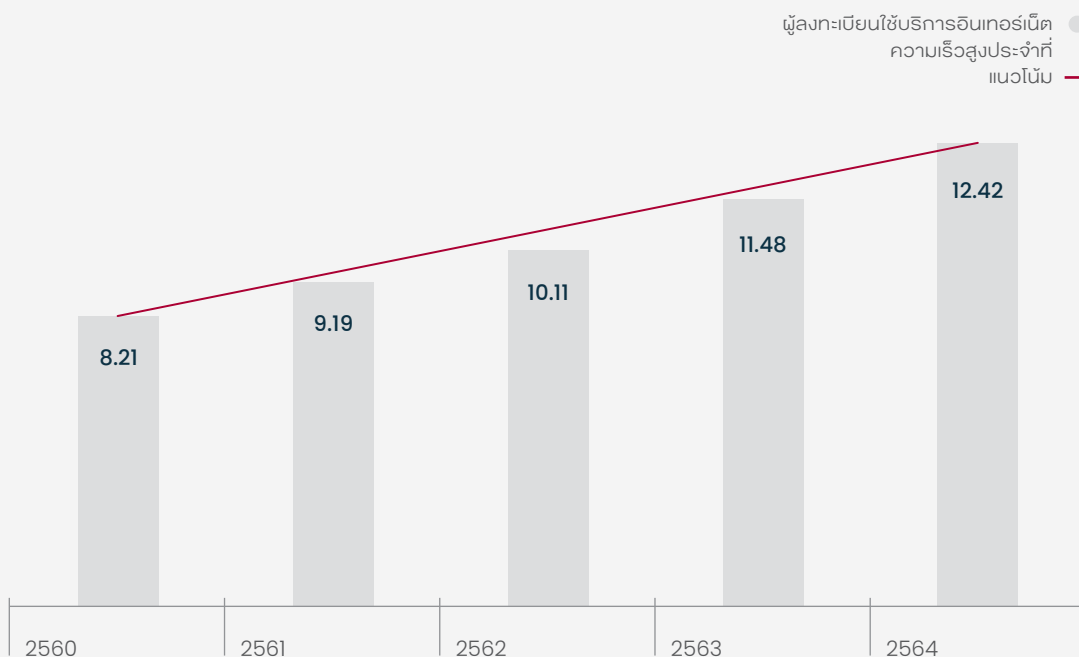
บริการอินเทอร์เน็ต

ปัจจุบันการให้บริการอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยสามารถใช้บริการได้หลากหลายช่องทางด้วยกัน ซึ่งผู้ให้บริการส่วนใหญ่ใช้บริการผ่านช่องทางการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ และการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่

อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ (Fixed Broadband)

บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ของประเทศไทยมีพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการให้บริการและการใช้งานที่หลากหลาย โดยมีผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider: ISP) ให้บริการโดยตรงแก่ผู้ใช้หรือดำเนินการให้ผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการโครงข่าย (Network Provider) ที่เป็นเส้นทางสำหรับให้บริการถึงผู้ใช้บริการ และผู้ให้บริการวงจรระหว่างประเทศ (International Internet Gateway: IIG) ที่เป็นผู้ที่เชื่อมต่อระหว่างผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยกับโครงข่ายอินเทอร์เน็ตต่างประเทศ โดยปัจจุบันตลาดบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมีการเชื่อมต่อได้หลายเทคโนโลยี แต่เทคโนโลยีในกลุ่ม xDSL (Digital Subscriber Line) นั้นมีสัดส่วนที่ลดลงอย่างมากโดยเฉพาะในปี 2564 ผู้ให้บริการได้อัปเกรดเทคโนโลยีจาก xDSL เป็น Fiber optic ให้กับผู้รับบริการของตนเองเพื่อตอบสนองการใช้งานที่หลากหลาย และความต้องการความเร็วในการเชื่อมต่อที่สูงขึ้น จึงส่งผลให้เทคโนโลยีที่มาแรงขณะนี้คือ FTTx (Fiber to the x) เติบโตขึ้นอย่างมาก โดยสอดคล้องกับการขุดสาย Fiber ตั้งแต่ 2559 – ปี 2564 มีการขุดสายแล้วจำนวน 1.31 ล้านกิโลเมตร

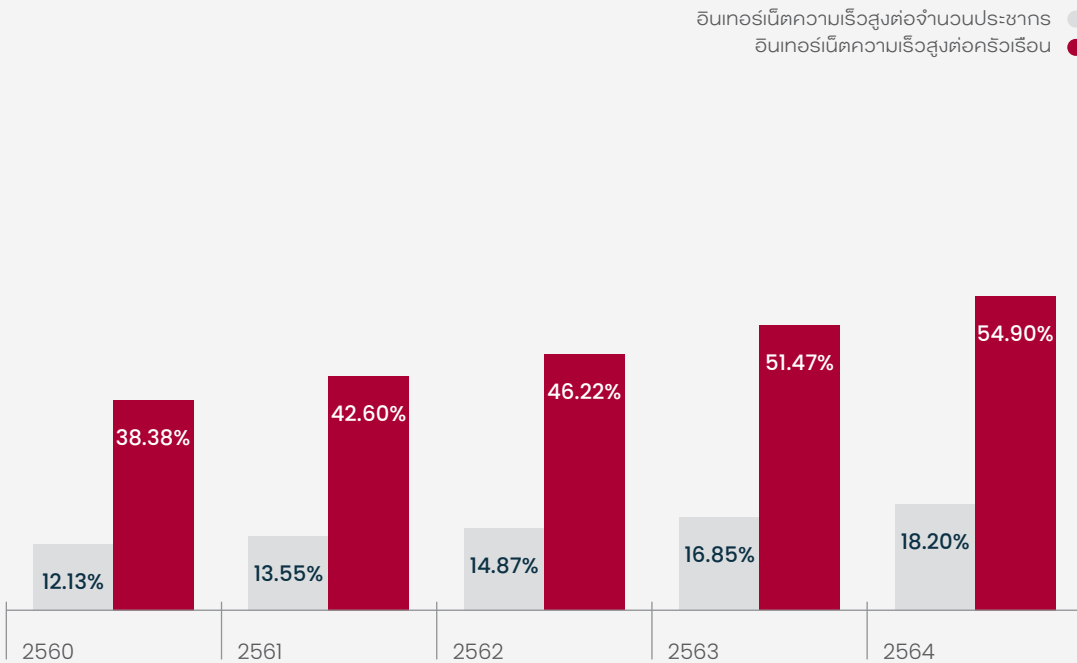
ภาพที่ 3-17 จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ ในช่วงปี 2560-2564

ที่มา: ส่วนศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

จากภาพของการเปลี่ยนแปลงในจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งทำให้จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่เพิ่มขึ้นสูงถึง 12.42 ล้านราย ในปี 2564 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.21 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2563 ดังภาพที่ 3-17 หรือหากพิจารณาถึงค่าสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่อยู่ ที่ 18.20 รายต่อจำนวนประชากร 100 คน หรือ 54.90 ครอบครัวที่ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนครัวเรือนทั้งประเทศ 100 ครัวเรือน ดังภาพที่ 3-18

ภาพที่ 3-18 สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ต่อจำนวนประชากรและต่อครัวเรือนปี 2560-2564

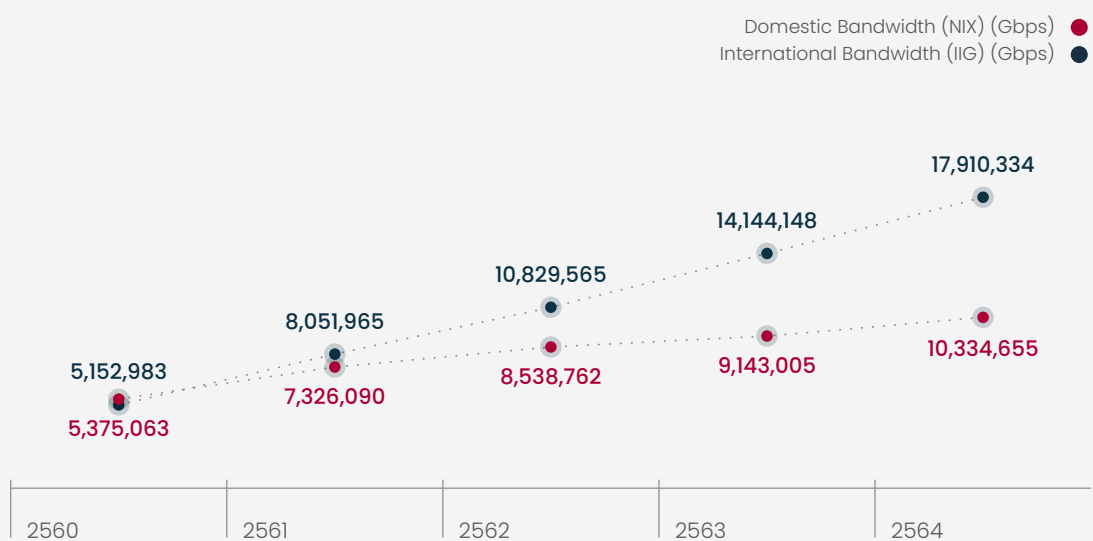

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

จากข้อมูล Internet Bandwidth พบว่า ยังคงมีการกระจุกตัวอยู่ที่ผู้ให้บริการรายเดิมและเป็นรายใหญ่ที่เป็นเจ้าของโครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่ และ/หรือช่องสัญญาณการแลกเปลี่ยนข้อมูลอินเทอร์เน็ตภายในประเทศและระหว่างประเทศ ในขณะที่ ผู้ให้บริการรายย่อยรายอื่นที่ไม่มีโครงข่ายหรือเกตเวย์อยู่ในฐานะที่เสียเปรียบกว่า ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการแข่งขันกับต้นทุนจม (Sunk Costs) ของการให้บริการเกตเวย์อินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศค่อนข้างสูง การต้องเช่าใช้จากผู้ให้บริการรายใหญ่ซึ่งมีจุดในการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตจำนวนมาก พฤติกรรมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Barriers) ในการให้บริการเกตเวย์อินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศรองรับเฉพาะกลุ่มลูกค้าตลาดค้าปลีกของตน หรือแนวโน้มที่มีการกำหนดราคาในตลาดค้าส่งให้สูงกว่าเพื่อกีดกันการเข้าสู่ตลาดของผู้ให้บริการรายใหม่ เป็นต้น ซึ่งจำเป็นต้องเข้าแทรกแซงเพื่อให้กลไกตลาดสามารถดำเนินไปได้อย่างสอดคล้องกับข้อวิเคราะห์ทางด้านอุปสงค์ในปริมาณการใช้งาน Internet Bandwidth ทั้งในประเทศ (Domestic Bandwidth) และระหว่างประเทศ (International Bandwidth) ที่มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อนึ่ง การเพิ่มขึ้นของปริมาณ Internet Bandwidth ที่เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดจากความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับสถานะของการแข่งขันในตลาดบริการอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้ผู้ให้บริการต้องปรับตัวโดยพยายามเสนอกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อผลักดันให้มีการสมัครใช้บริการ โดยจะมีผลต่อแนวโน้มอัตราค่าบริการต่อความเร็วเฉลี่ยลดลงอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าในบางส่วนบางช่วงเวลาคุณภาพของการบริการอาจเกิดปัญหาขึ้นบ้างในมุมมองของผู้ใช้บริการแต่ก็ยังนับว่ามีแนวโน้มที่ดีขึ้น

จากข้อมูล Internet Bandwidth ของประเทศไทย ปี 2564 ของ NECTEC และสำนักงาน กสทช. พบว่า การเชื่อมต่อวงจรอินเทอร์เน็ตประเทศไทยไปต่างประเทศที่ผ่าน IIG เติบโตขึ้นสู่ระดับ 17,910,334 Mbps หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.63 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2563 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 36.54 ซึ่งมีการเติบโตแบบก้าวกระโดด อาจเนื่องจากผู้ให้บริการในประเทศเชื่อมต่อข้อมูลกับต่างประเทศมากขึ้น เช่น การใช้งาน Google YouTube Facebook และบริการ Streaming เช่น Netflix Apple TV หรือ บริการ Disney+ Hotstar ที่เพิ่งเปิดตัวในประเทศไทย เมื่อช่วงปลายเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา ประกอบกับ นโยบาย Work from home หรือ Study at home จากสถานการณ์ Covid-19 จึงทำให้ปริมาณการใช้งาน Internet Bandwidth มีจำนวนมากขึ้น รวมกับปัจจุบันการเชื่อมต่อระหว่างประเทศมีอัตราค่าบริการที่ต่ำลง จึงทำให้มีการเชื่อมต่อกับผู้ให้บริการต่างประเทศจำนวนมากขึ้น ในขณะที่ปี 2564 การแลกเปลี่ยนข้อมูลอินเทอร์เน็ตภายในประเทศ (NIX) อยู่ที่ระดับ 10,334,655 Mbps หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.03 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2563 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 17.75 เนื่องด้วยในปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต จากสังคมเมืองไปสู่สังคมชนบทมากยิ่งขึ้น รวมทั้ง ผู้ใช้บริการแต่ละรายมีความต้องการความเร็วในการใช้บริการที่มากขึ้นอีกด้วย ดังภาพที่ 3-19

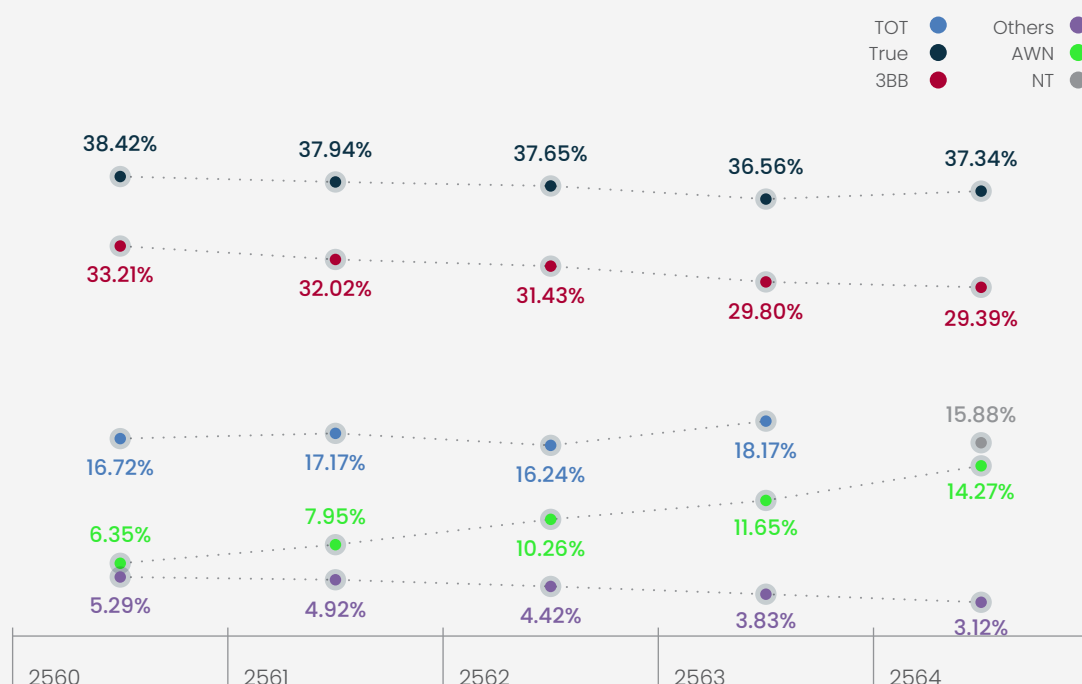
ภาพที่ 3-19 ข้อมูล Internet Bandwidth ของประเทศไทยปี 2560-2564

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC)
ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม
สำนักงาน กสทช. (ประมาณการ ไตรมาสที่ 4 ปี 2564)

จากการวิเคราะห์สภาพการแข่งขันในตลาดอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ปัจจุบัน พบว่าผู้ให้บริการรายหลักยังคงอยู่ในกลุ่มหรือบริการของผู้ให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ โดยการตั้งบริษัทย่อยสำหรับให้บริการอินเทอร์เน็ต และในการให้บริการอินเทอร์เน็ตของผู้เป็นเจ้าของโครงข่าย ซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดผู้ให้บริการรายใหญ่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ โดยปี 2564 บจก. โทร อินเทอร์เน็ต คอร์ปอเรชั่น (TRUE) มีส่วนแบ่งตลาดมากที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 37.34 เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2563 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 36.66 รองลงมาเป็น บมจ. ทริปเปิลทีบรอดแบนด์ (3BB) ที่ร้อยละ 29.39 ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2563 ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 29.75 นอกจากนั้น บมจ. NT (TOT+CAT) มีส่วนแบ่งตลาดลดลงจากปี 2563 (TOT เดิม) อยู่ที่ร้อยละ 18.17 เป็นร้อยละ 15.88 ในปี 2564 และมี บจ. แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ตเวิร์ค (AWN) ผู้ให้บริการตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นหลัก หันมาสนใจการแข่งขันตลาดอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่มากขึ้น และได้ออกรายการส่งเสริมการขายที่ดึงดูดให้ผู้ใช้บริการสนใจและหันมาใช้บริการกับตนเองมากขึ้น โดย AWN จะมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 14.27 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2563 ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 11.65 ขณะที่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISPs) รายอื่นที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับการให้บริการโครงข่าย PSTN มีส่วนแบ่งตลาดในปี 2564 อยู่ที่เพียงร้อยละ 3.12 ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2563 ที่มีอยู่ร้อยละ 3.83 ดังภาพที่ 3-20

ภาพที่ 3-20 ส่วนแบ่งตลาดบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ปี 2560 – 2564

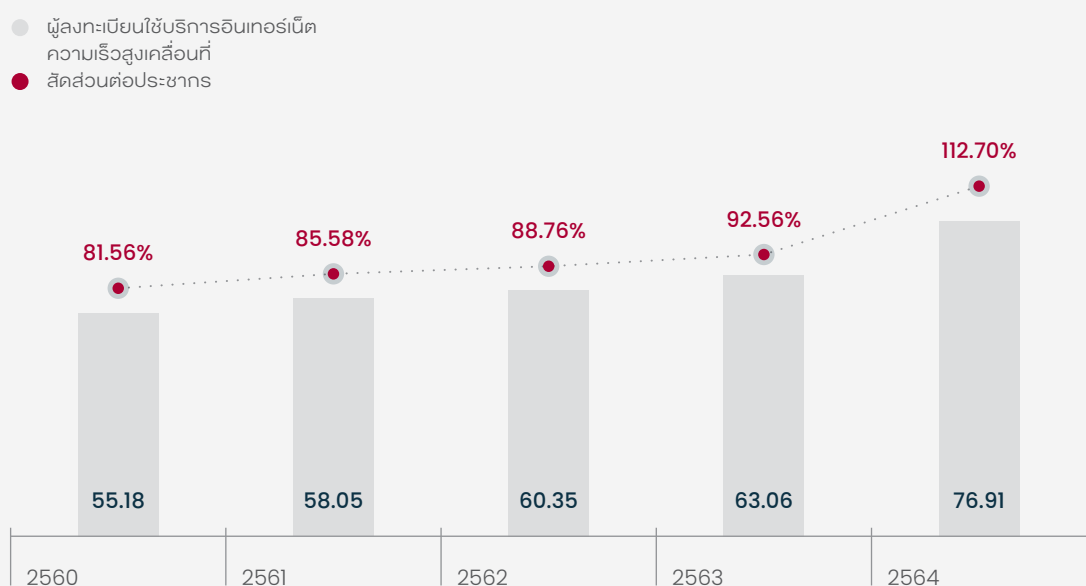
ที่มา: ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

จากค่าดัชนี HHI ตั้งแต่ปี 2560 - 2564 แสดงว่าตลาดมีการกระจุกตัวสูงอยู่ที่ผู้ให้บริการรายใหญ่สุดคล้อย กับอัตราส่วนการกระจุกตัว CR3 ร้อยละ 82.61 ของผู้ให้บริการทั้งหมด แสดงว่าผู้ให้บริการอาจมีอำนาจเหนือตลาดในระดับหนึ่ง แต่มีแนวโน้มลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ที่อยู่อัตราส่วนการกระจุกตัว CR3 ร้อยละ 84.53 ซึ่งอาจจะนำไปสู่พฤติกรรมกีดกันการแข่งขัน อาทิ พฤติกรรมการกำหนดราคาค่าเช่าใช้โครงข่ายของผู้ให้บริการที่มีโครงข่ายกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่ไม่มีโครงข่ายในอัตราค่าบริการการเช่าใช้สูงกว่าที่ควรจะเป็น

อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ (Mobile Broadband)

บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ที่มีผู้ให้บริการรายเดียวกับผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ คือ AWN DTN TUC และ NT โดยปี 2564 มีผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ประมาณ 76.91 ล้านเลขหมาย เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.97 เมื่อเทียบกับปี 2563 ซึ่งปัจจัยที่ทำให้จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น มาจากการที่ผู้ใช้บริการมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องตาม นโยบาย Work from home หรือ Study at home จากสถานการณ์ Covid-19 และประกอบกับราคาเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของสัญญาณ ครอบคลุมพื้นที่การให้บริการ และการบริการต่างๆ ของผู้ให้บริการ โดยมีอัตราการเข้าถึงประชากรอยู่ที่ร้อยละ 112.70 ดังภาพที่ 3-21 เมื่อพิจารณาถึงส่วนแบ่งการตลาด พบว่า AWN มีส่วนแบ่งถึงร้อยละ 40.03 รองลงมาเป็นกลุ่มบริษัท TUC มีสัดส่วนร้อยละ 40.07 และ DTN มีสัดส่วนร้อยละ 17.56 ดังภาพที่ 3-22 ส่วนปริมาณการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่โดยเฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือนมีการใช้งานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปี 2564 อยู่ที่ 24.90 กิกะไบต์ต่อเลขหมายต่อเดือน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 38.33 เมื่อเทียบกับปี 2563 เมื่อคิดถึงอัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยต่อปีอยู่ที่ร้อยละ 38.85 ดังภาพที่ 3-23

ภาพที่ 3-21 จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ ปี 2560-2564

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

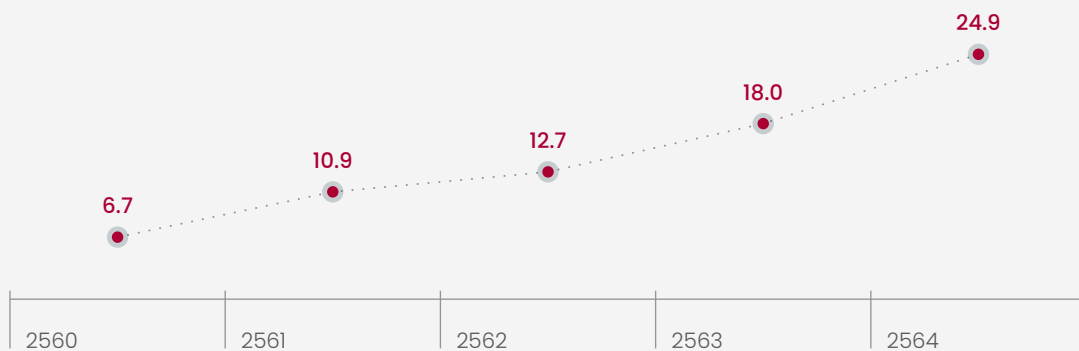
ภาพที่ 3-22 ส่วนแบ่งตลาดคิดจากจำนวนเลขหมายที่เปิดใช้บริการอินเทอร์เน็ตเคลื่อนที่ ปี 2564

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 3-23 ปริมาณการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่โดยเฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน ปี 2560 – 2564

Gbps/data sub/mth

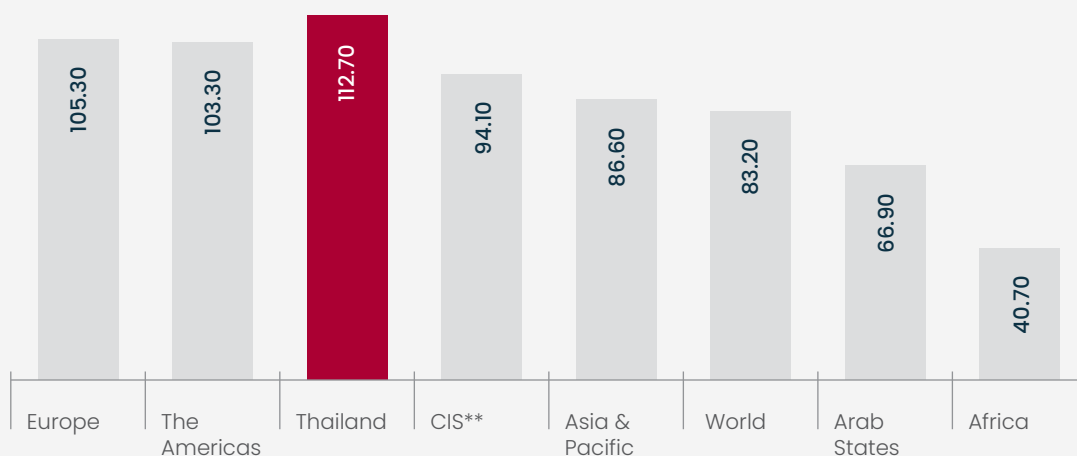

ที่มา: ข้อมูลจากผู้ให้บริการ บริษัท AWN

เปรียบเทียบบริการอินเทอร์เน็ตของไทยในเวทีโลก

จากแนวโน้มการเติบโตอย่างก้าวกระโดดของภาคบริการอินเทอร์เน็ตของประเทศไทย แม้ว่าจะมีอัตราการเติบโตสูงเพียงใดก็ตาม แต่จำเป็นที่จะต้องขยายขอบเขตการพิจารณาภาพให้ครอบคลุมถึงสถานการณ์อินเทอร์เน็ตเปรียบเทียบกับต่างประเทศด้วย เนื่องจากบริการอินเทอร์เน็ตเป็นบริการพื้นฐานของการพัฒนาประเทศทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อความได้เปรียบทางการแข่งขันความเร็วสูงเคลื่อนที่ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ที่เติบโตอย่างก้าวกระโดด เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ของประเทศไทยกับต่างประเทศแล้วยังอยู่ในระดับที่สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโลก โดยในปี 2564 สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน ของประเทศไทยอยู่ที่ระดับ 112.70 ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของโลกอยู่ที่ 83.20 ดังภาพที่ 3-24

ภาพที่ 3-24 Mobile broadband subscriptions per 100 inhabitants 2020*

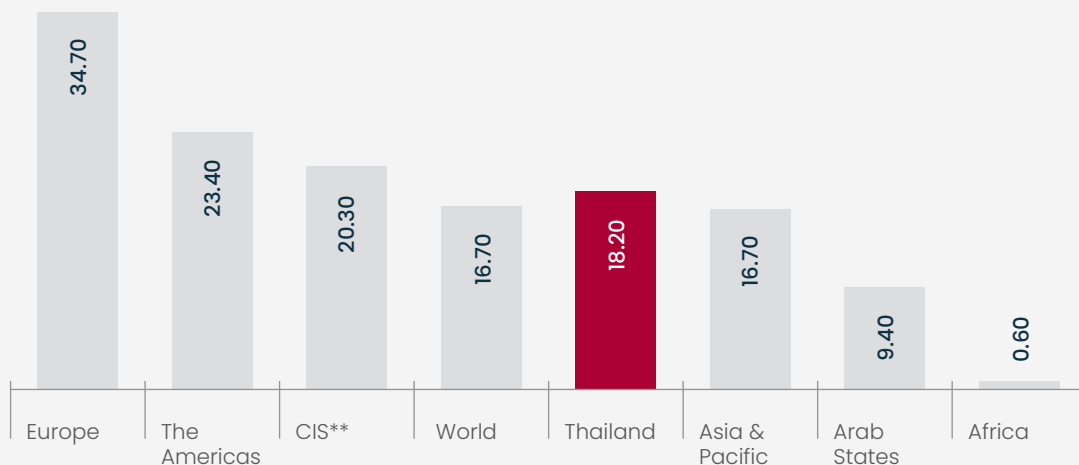
Regions are based on the ITU BDT Regions, see: <http://www.itu.int/ITU-D/ict/definitions/regions/index.html>

Note: * Estimate** Commonwealth of Independent States

Source: ITU World Telecommunication /ICT Indicators database

สำหรับสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ของประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศแล้วยังอยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำโดยเฉพาะประเทศในกลุ่มยุโรป โดยตั้งแต่ปี 2563 ประเทศไทยเริ่มมีจำนวนสัดส่วนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโลก ในปี 2564 ซึ่งสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน ของประเทศไทยอยู่ที่ระดับ 18.20 ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของโลกอยู่ที่ 16.70 แต่อย่างไรก็ตาม สำหรับกรณีของประเทศไทยยังมีค่าสัดส่วนที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิก ประเทศในแถบอาหรับและแอฟริกา ดังภาพที่ 3-25 หากเปรียบเทียบสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน ในระดับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือประเทศในอาเซียนปี 2563 พบว่า ประเทศไทยเป็นลำดับสามของอาเซียน เมื่อนำข้อมูลของประเทศไทยเทียบกับข้อมูล ITU ที่มีข้อมูลของแต่ละประเทศในอาเซียน ปี 2563 ซึ่งลำดับแรกเป็น ประเทศสิงคโปร์ ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ 25.94 ลำดับรองลงมาเป็น ประเทศเวียดนาม มีสัดส่วนอยู่ที่ 17.16 (ตารางที่ 3-6)

ภาพที่ 3-25 Fixed broadband subscriptions per 100 inhabitants 2021*

Regions are based on the ITU BDT Regions, see: <http://www.itu.int/ITU-D/ict/definitions/regions/index.html>

Note: * Estimate** Commonwealth of Independent States

Source: ITU World Telecommunication /ICT Indicators database

ตารางที่ 3-6 สัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่
ต่อจำนวนประชากร 100 คน แบ่งออกเป็น 10 ประเทศในอาเซียน และค่าเฉลี่ยของโลก

Fixed-broadband subscriptions per 100 inhabitants	2016	2017	2018	2019	2020
 Singapore	28.16	25.85	25.94	25.91	25.94
 Thailand*	10.70	12.13	13.55	14.87	16.85
 Viet Nam	9.72	11.91	13.60	15.35	17.16
 Malaysia	8.86	8.64	8.55	9.28	10.38
 Brunei Darussalam	8.60	9.68	11.53	12.51	16.25
 Philippines	2.88	3.23	3.55	5.48	N/A
 Indonesia	2.00	2.35	3.32	3.80	3.92
 Cambodia	0.62	0.83	1.02	1.12	N/A
 Lao P.D.R.	0.36	0.39	0.64	1.06	N/A
 Myanmar	0.17	0.21	0.24	N/A	N/A
World	12.20	13.60	14.10	14.90	15.80

ที่มา: ITU World Telecommunication /ICT Indicators database และ *ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจ
โทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

หากเปรียบเทียบสัดส่วนจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต่อจำนวนประชากร 100 คนในระดับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือประเทศในอาเซียนปี 2563 พบว่า ประเทศไทยเป็นลำดับที่ 4 ของกลุ่มประเทศในอาเซียน เมื่อนำข้อมูลของประเทศไทยเทียบกับข้อมูล ITU ที่มีข้อมูลของแต่ละประเทศในอาเซียน โดยอันดับแรกเป็นประเทศบรูไน รองลงมาเป็นประเทศสิงคโปร์ ถัดไปเป็นประเทศมาเลเซีย ตามลำดับ (ตารางที่ 3-7)

ตารางที่ 3-7 สัดส่วนจำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตต่อจำนวนประชากร 100 คน แบ่งออกเป็น 10 ประเทศในอาเซียน และค่าเฉลี่ยของโลก

Percentage of Individuals using the Internet	2016	2017	2018	2019	2020
 Brunei Darussalam	90.0	94.9	94.6	95.0	95.0
 Singapore	84.5	84.4	88.2	88.9	92.0
 Malaysia	78.8	80.1	81.2	84.2	89.6
 Thailand*	65.1	66.8	70.0	73.7	72.7
 Philippines	55.5	60.1	60.1	46.9	46.9
 Viet Nam	53.0	58.1	70.3	68.7	70.3
 Cambodia	32.4	32.9	65.0	78.3	78.8
 Indonesia	25.4	32.3	39.8	47.7	53.7
 Myanmar	25.1	23.6	23.6	23.6	23.6
 Lao P.D.R.	21.9	25.5	25.5	25.5	25.5
World	43.3	45.8	49.1	53.6	59.1

ที่มา: ITU World Telecommunication /ICT Indicators database และ *ศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจ
โทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

การคาดการณ์บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่

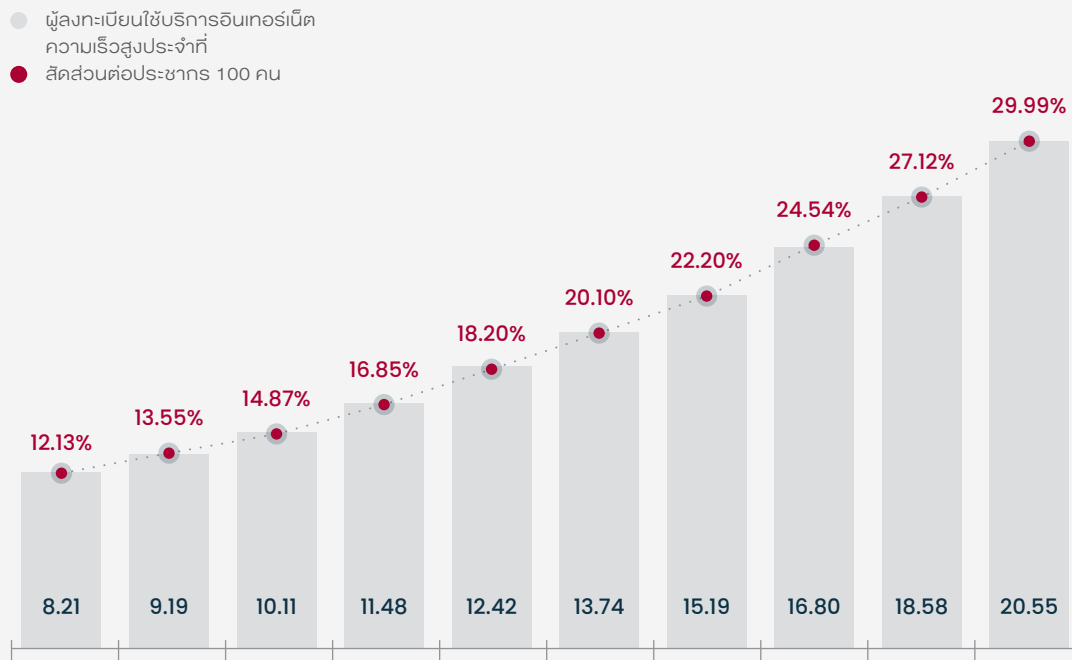
การคาดการณ์จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่พิจารณาจากค่าสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อประชากร และค่าการคาดการณ์จำนวนประชากรในอนาคต ดังตารางที่ 3-8

ตารางที่ 3-8 ผลการประมาณการจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง
ปี 2565-2569

ปี	สัดส่วนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน	จำนวนประชากร (ล้านคน)	จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ (ล้านราย)
2560	12.13%	67.65	8.21
2561	13.55%	67.83	9.19
2562	14.87%	67.99	10.11
2563	16.85%	68.13	11.48
2564	18.20%	68.25	12.42
2565f	20.10%	68.34	13.74
2566f	22.20%	68.42	15.19
2567f	24.54%	68.47	16.80
2568f	27.12%	68.50	18.58
2569f	29.99%	68.51	20.55

หมายเหตุ: f เป็นตัวเลขจากการคาดการณ์

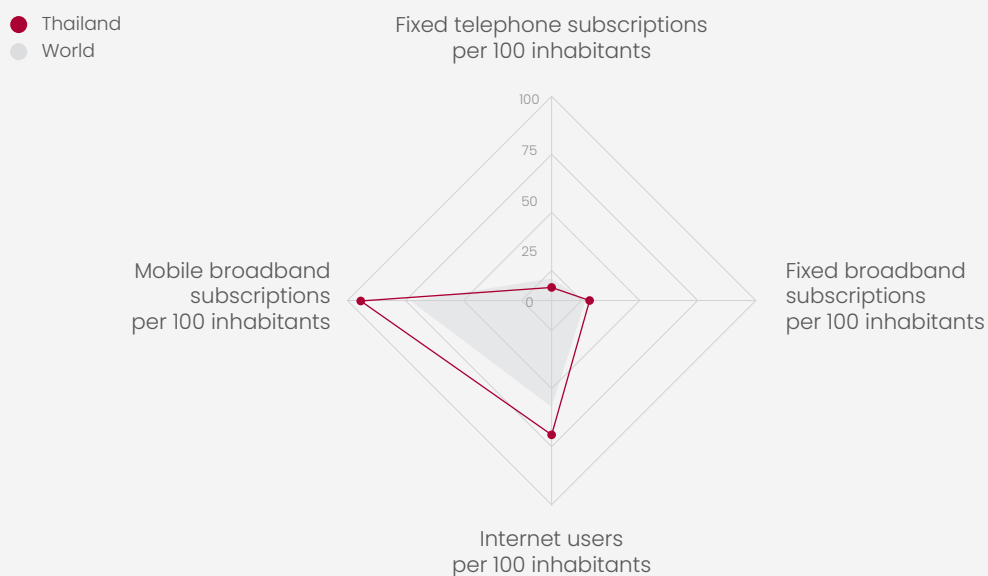
ภาพที่ 3-27 การพยากรณ์แนวโน้มจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่

หมายเหตุ: f เป็นตัวเลขจากการคาดการณ์

ภายใต้สมมติฐานการประมาณการสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ต่อจำนวนประชากรของประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นถึง 29.99 ต่อจำนวนประชากร 100 คน ในปี 2569 ดังภาพที่ 3-27 ซึ่งจากสมมติฐานนั้นอยู่บนพื้นฐานของการเติบโตตามปกติ โดยจะเห็นว่าค่าสัดส่วนนั้นเพิ่มขึ้นได้ไม่มากนักในระยะเวลา 5 ปีต่อจากนี้ เนื่องจากผู้ให้บริการให้ความสำคัญและหันมาใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่มากกว่า โดยปี 2564 จะมีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 112.70 ต่อจำนวนประชากร 100 คน และคาดการณ์ว่าในปี 5 ปีข้างหน้า เพิ่มขึ้นเป็นเกือบ 120 ด้วยข้อได้เปรียบเรื่องความสะดวกในการติดต่อและสามารถเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตได้เร็วขึ้น เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ในประเทศไทยคาดว่าจะขยายตัวได้อีก และมีผลในทางสนับสนุนต่อสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน เพิ่มขึ้นอีกด้วย ทั้งจากปัจจัยที่สนับสนุนการเติบโตของตลาดไม่ว่าจะเป็นอัตราค่าบริการที่มีแนวโน้มลดลงจากการแข่งขันที่สูงขึ้น รวมทั้งอัตราความเร็วในการใช้งานมีปริมาณที่เพิ่มขึ้น จากการขยายแบนด์วิธของอินเทอร์เน็ตเกตเวย์ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศที่ทำให้ต้นทุนโดยเปรียบเทียบของผู้ให้บริการในการเชื่อมต่อลดต่ำลง และด้วยคุณภาพในการให้บริการที่เป็นปัจจัยสำคัญส่งผลต่อการใช้บริการโดยตรงจากการที่ผู้ให้บริการแข่งขันกันด้วยความเร็วในการรับส่งข้อมูล หรือตลาดจะมีการแข่งขันกันด้วยการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการเชื่อมต่อต่อราคา ตลอดจนรายการส่งเสริมการขายที่ผู้ให้บริการสามารถเลือกใช้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ปัจจัยที่จะสนับสนุนการเติบโตอีกประการหนึ่งที่สำคัญคือ การลงทุนของผู้ให้บริการเพื่อปรับปรุงโครงข่ายด้วยใยแก้วนำแสง (Fiber Optic) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและขยายเขตครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศให้มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัจจัยพื้นฐานที่จะให้เกิดความแพร่หลายและทั่วถึงของอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ลดช่องว่างระหว่างเขตเมืองและภูมิภาคที่นอกจากจะต้องอาศัยลักษณะเฉพาะของบริการแล้ว ปัจจัยที่จะต้องให้ความสำคัญคือ การเข้าถึงเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ความรู้ความสามารถในการใช้งานหรือประยุกต์ใช้งานในด้านต่างๆ ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชน เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาประเทศด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลง

ภาพที่ 3-28 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการใช้บริการอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยโลก ปี 2564

จากภาพ 3-28 แสดงสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ของประเทศไทย และสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากร เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยค่าเฉลี่ยของโลกต่อค่าเฉลี่ยของประเทศไทยที่ 16.70 ต่อ 18.20 และ 83.20 ต่อ 112.70 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นว่าประเทศไทยมีสัดส่วนจำนวนผู้ลงทะเบียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโลกทั้งอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ เมื่อพิจารณาสัดส่วนจำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตโดยรวม (Internet users) ต่อจำนวนประชากร 100 คน แล้ว สัดส่วนการใช้ของประเทศไทยมีค่าสูงกว่า โดยค่าเฉลี่ยของโลกอยู่ที่ระดับ 62.50 ในขณะที่จำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยอยู่ที่ประมาณระดับ 76.43 ต่อจำนวนประชากร 100 คน จากค่าสถิติดังกล่าว ทำให้เห็นภาพว่า ด้วยการส่งเสริมตลาดเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่ใช้โครงข่ายโทรศัพท์ประจำที่เป็นพื้นฐาน หรือเทคโนโลยีอื่นยอมเป็นไปได้อย่างไม่ยากเย็นนักสำหรับผู้ให้บริการไทย ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนากิจการในส่วนของความพร้อมทางด้านอุปทานของโครงข่ายหลัก (Core Network) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญกับบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงอย่างมาก ทั้งจากภาครัฐที่มีโครงการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ชุมชนทั่วประเทศ หรือโครงการอินเทอร์เน็ตหมู่บ้าน หน่วยงานกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมของประเทศผ่านแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม รวมทั้ง ภาคเอกชนและภาคประชาชนที่ตระหนักและเห็นความสำคัญในบริการกว่าระยะที่ผ่านมา รวมทั้ง ส่งเสริมและกระตุ้นความตระหนักรู้ให้กับประชาชนถึงบทบาทอินเทอร์เน็ตในเรื่องการสร้างประสิทธิภาพการทำงาน ช่วยลดต้นทุนการดำเนินธุรกิจ พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต ส่งเสริมการเติบโตของอุตสาหกรรมทั้งอุตสาหกรรมทางตรง เช่น ธุรกิจบริการเชื่อมต่อโครงข่ายอินเทอร์เน็ต และธุรกิจต่อเนื่อง เช่น พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) โฆษณาออนไลน์ เกมสื่อบนออนไลน์ บริการชำระเงินออนไลน์ ประโยชน์ในเชิงการพัฒนาการศึกษา ข้อมูลข่าวสาร ความรู้และความบันเทิง เป็นต้น

**ตารางสรุปสถิติและ
ดัชนีชี้วัด
ในกิจการโทรคมนาคม
ของประเทศไทย**

04

ดัชนีบริการโทรคมนาคม	2563				2564			
	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่								
จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการ (ล้านเลขหมาย)	5.32	5.22	5.10	5.00	4.93	4.80	4.72	4.63
สัดส่วนต่อจำนวนประชากร	7.81%	7.66%	7.49%	7.34%	7.22%	7.04%	6.91%	6.79%
สัดส่วนต่อจำนวนครัวเรือน	23.87%	23.39%	22.88%	22.43%	21.78%	21.22%	20.86%	20.48%
ตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่								
จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการ (ล้านเลขหมาย)				116.29				120.85
เติบโตเงิน				71.95%				70.84%
รายเดือน				28.05%				29.16%
สัดส่วนต่อจำนวนประชากร								
ส่วนแบ่งตลาด								
AWN	44.02%	44.37%	44.40%	44.34%	44.42%	44.40%	44.51%	44.56%
DTN	20.99%	20.32%	20.26%	20.18%	19.82%	19.77%	19.65%	19.76%
TUC	32.38%	32.62%	32.63%	32.77%	32.42%	32.55%	32.64%	32.57%
TOT	0.19%	0.24%	0.31%	0.34%				
CAT	2.41%	2.44%	2.39%	2.37%				
NT					3.34%	3.27%	3.20%	3.12%
HHI index	3,433	3,452	3,453	3,453	3,428	3,433	3,443	3,446
ARPU (บาท/เดือน)								
เติบโตเงิน	139	135	134	132	125	121	117	116
รายเดือน	509	507	496	484	477	468	464	463
เฉลี่ย	236	237	235	233	224	220	217	217
MOU (Minute/Month)								
เติบโตเงิน	85	79	78	78	72	70	69	67
รายเดือน	207	191	193	191	181	178	183	173
เฉลี่ย	117	110	110	110	101	99	100	96
สัดส่วนรายรับจากการให้บริการ								
ทางเสียงและโมบายเสียง/รายรับรวม	90.16%	90.34%	90.01%	89.97%	89.83%	89.87%	90.26%	90.34%
อื่นๆ/รายรับรวม	9.84%	9.66%	9.99%	10.03%	10.17%	10.13%	9.74%	9.66%
RPM (Baht/minute)								
AWN	0.58	0.54	0.53	0.53	0.52	0.52	0.52	0.52
DTN	0.54	0.53	0.54	0.53	0.52	0.54	0.55	0.54
TUC	0.59	0.59	0.58	0.57	0.56	0.56	0.57	0.56
TOT	0.36	0.30	0.27	0.27	0.27	0.28	0.29	0.30
CAT	0.49	0.48	0.48	0.48	0.48	0.45	0.44	0.44
Blended	0.51	0.49	0.48	0.47	0.47	0.47	0.47	0.47
ตลาดบริการอินเทอร์เน็ต								
จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ต	10.26	10.91	11.28	11.48	11.48	12.35	12.75	12.42
ความเร็วสูงประจำที่ (ล้านราย)								
ส่วนแบ่งตลาด								
TOT	15.87%	17.61%	18.16%	18.17%				
NT					18.69%	19.46%	19.92%	15.88%
TRUE	37.61%	36.60%	36.39%	36.56%	36.18%	35.66%	35.57%	37.34%
3 BB	31.55%	30.71%	30.41%	29.80%	29.39%	28.92%	28.30%	29.39%
AWN	10.62%	11.02%	11.13%	11.65%	12.06%	12.44%	13.09%	14.27%
Others	4.34%	4.06%	3.91%	3.83%	3.68%	3.53%	3.12%	3.12%
HHI index	2,794	2,730	2,718	2,705	2,681	2,653	2,644	2,723
สัดส่วนค่าบริการบรอดแบนด์								
ต่อจำนวนประชากร	15.07%	16.02%	16.56%	16.85%	16.82%	17.28%	17.75%	18.20%
ต่อครัวเรือน	46.03%	48.93%	50.59%	51.47%	50.73%	52.12%	53.54%	54.90%
FTTX Price/Mbps (Baht/Mbps)	3.76	3.60	3.43	3.43	4.69	4.69	4.81	4.82
จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้อินเทอร์เน็ต	60.94	61.64	62.35	63.06	74.35	75.20	76.05	76.91
ความเร็วสูงเคลื่อนที่ (ล้านเลขหมาย)								
สัดส่วนต่อจำนวนประชากร	89.45%	90.48%	91.52%	92.56%	108.95%	110.19%	111.44%	112.70%

บรรณานุกรม

กองยุทธศาสตร์และการวางแผนเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2564. “ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สี่ ทั้งปี 2564 และแนวโน้มปี 2565.” ข้อมูล ณ วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2565.

Asian Development Bank. 2021. “Asian Development Outlook (ADO) 2021 Update: Transforming Agriculture in Asia”. สืบค้นจากเว็บไซต์
< <https://www.adb.org/publications/asian-development-outlook-2021-update>. >.

IMD World Competitiveness Center. 2021. The IMD World Competitiveness Rankings 2021. สืบค้นจากเว็บไซต์
< <https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center/>>

IMD World Competitiveness Center. 2021. The IMD World Digital Competitiveness Rankings 2021. สืบค้นจากเว็บไซต์
< <https://www.imd.org/news/updates/2021-world-competitiveness-ranking/>>

Portulans Institute. 2021. “THE NETWORK READINESS INDEX 2021 Shaping the Global Recovery” สืบค้นจากเว็บไซต์ <<https://networkreadinessindex.org/>>

“หนังสือฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนข้อมูลสถิติและผลการวิเคราะห์ และสะท้อนสถานการณ์ภาพรวมในกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย ทั้งนี้ สำนักงาน กสทช. ไม่สามารถยืนยันหรือรับรองความครบถ้วน สมบูรณ์ หรือถูกต้องของข้อมูลดังกล่าวและไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการนำข้อมูลส่วนหนึ่งส่วนใด หรือทั้งหมดในหนังสือฉบับนี้ไปใช้อ้างอิงเพื่อการใดๆ ไม่ว่าจะได้รับอนุญาตจากสำนักงาน กสทช. หรือไม่ก็ตาม อนึ่ง การทำซ้ำ ดัดแปลง และการเผยแพร่ต่อสาธารณชนตามความหมายในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 จะต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักงาน กสทช. เท่านั้น”

ชื่อหนังสือ	รายงานดัชนีชี้วัดในกิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย ประจำปี 2563 - 2564 (Thailand Telecommunications Indicators Yearbook : 2020 - 2021)	
เจ้าของ	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)	
ที่ปรึกษา	นางสาวพุลศิริ นิลกิจศรานนท์	
บรรณาธิการบริหาร	นางสาวภลดา วงศ์ไชยา นายฉัตรชัย กองอรุณ นางสาวศิริพร หงส์ชัชวาล	นางสาววิไล เกื่อนทองแถว นางสาวพิรุฬห์ลักษณ์ กาญจนอุดม
กองบรรณาธิการ	นายรัฐธีร์ รังสีกมลวัฒน์ นายศรัณยู จิระกร นายชัชพรพรช อภิเอกปฐม นายมนศติน ศศะรมย์ นางสาวชุตานันท์ คำแสง นางสาวชุตีมา พูลสงวนศรี นางสกุณา พงษ์ศิริ นายณัฐวัฒน์ ชินบุตร นายบริพัตร พัฒนาพลกรสกุล นางสาวชนม์นิษฐา เมธีรัฐโรจน์	นางสาวภลดา วงศ์ไชยา นางสาวธนิดา อนันตสมบูรณ์ นายภควัต คำภา นายปวรงค์ พิบูลรัตน์ นายธนโชติ จำนงค์สังข์ นางสาวมนธิรา ต้นประยูร นางสาวนพรัตน์ นิลเปรม นางสาววรัญญา ยอดคำ นางสาวยุวดี องค์กรโชค นางสาวทัศนวรรณ เหล่าเจริญเกียรติ
สำนักงาน	สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) เลขที่ 87 ถนนพหลโยธิน 8 (สายลม) แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400 โทรศัพท์ 0 2271 0151-60 ต่อ 7033 7044 7048 โทรสาร 0 2287 5316 http://www.nbtc.go.th/wps/portal/NTC/TDC	
ออกแบบ	หจก. โชคชัยการพิมพ์ แอนด์ กราฟฟิค โทรศัพท์ 02 893 8538 โทรสาร 02 417 2556 E-mail chokchaiprinting.graphic@gmail.com	

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
87 ถนนพหลโยธิน ซอย 8
แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม (วก.)
Tel. 02 271 0151-60 ต่อ 6144, 6147
Fax. 02 290 5035

Call Center 1200